

බල ವಿಜ್ಞಾನ

ಖಾ ವರ್ಷ ಪತ್ರಿಕೆ

ಕನಾಡಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ವರ್ಷದಿನ

ಅಗಸ್ಟ್ 1991

ರೂ. 2.50

ದರಿದ್ರಾರ್ಥ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯಾಧಿ

ಸಂಚಿಕೆ - 10
ಸಂಪುಟ - 13
ಆರ್ಗ್ಯಾ - 1991

ಸಂಪಾದಕ ಮಂದಳ :

ಅಧ್ಯಾನದ್ವಾರ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ (ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕ)
ಜೀ. ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಾ
ಶ್ರೀಮತಿ ಹರಿಹರಾಂ
ಎ.ಎ. ಗೋವಿಂದರಾಂ
ಎಂ.ಆರ್. ನಾಗರಾಜು
ಎಚ್.ಎಂ. ನಿರಂಜನಾರಾಧ್ಯ
ಪ್ರಾಶ್ನಾತಕ:
ಎಚ್.ಎಂ. ನಿರಂಜನಾರಾಧ್ಯ
ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು
ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರ ಆವರಣ
ಬೆಂಗಳೂರು-560 012.

ರೇಖಾ ಚಿತ್ರ:

ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮಟ್ಟು

ರಕ್ಖಾಸ್ಯ:

ಮಕಾಳಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಏಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಏಷಣೆ ರೂ. 2.00

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನಾ ವಿಷಯಾ ಏಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 20.00

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಏಷಣೆ ರೂ. 25.00

ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ ಚಂಡಾ ಏಷಣೆ

ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನ ಚಂಡಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 1.00

ವಿಜ್ಞಾನ ಚಂಡಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 12.00

ಚಂಡಾ ಕಾರ್ಯಾಲಯ ಸಂಯುಕ್ತ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಏಷಣೆ ರೂ. 15.00

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಖ್ಯಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 15.00

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 15.00

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 15.00

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಜ್ಞಾನಾ ಏಷಣೆ ರೂ. 15.00

ಕು ಸಂಚಕೆಯಲ್ಲಿ

ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ

★ ನಾವು ಮತ್ತು ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯ	1
★ ಸರೀಸೃಪಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ	5
★ ಜ್ಯೋತಿ ಅನಿಲ ಸ್ವಾವರ	8
★ ಎನಜೆಯ	9
★ ದೈನಾಸಾರ್ - 150ನೇ 'ಮುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ'	11
★ ಪರಿಸರ : ಒಂದು ಪ್ರಬುಲ ಯುದ್ಧಸ್ತ	17
★ ಪ್ರಕಾಳ ಶಿಶು	22

ಸ್ವಿರ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು

★ ವಿಜ್ಞಾನ ಶಾತು - ಕೂಗುವ ಗುಡ್ಡ	3
★ ಗಣತ ವಿನೋದ - ಗೂಡೊಳಗಿನ ಗೂಡುಗಳು	7
★ ನೀನು ಬಲ್ಲಿಯಾ? - ಪತ್ರ, ರಂಧ್ರ, - ಒಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ	10
★ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮುನ್ದಡೆ - ಜಾಣ ಇರುವೆಗಳು - ದಕ್ಷ ಸೆರೆಕ್ಯೂಲರ್ಗಳು	14
★ ನೀನೇ ಮಾಡಿ ನೋಡು - ಕ್ಲೋವನ ಚಕ್ರ	15
★ ವಿಜ್ಞಾನ ವಾರ್ತೆ	19
★ ನಿಗೆಷ್ಟು ಗೊತ್ತು? - ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು	20
★ ಪ್ರಶ್ನೆ - ಉತ್ತರ	24
★ ವಿಜ್ಞಾನ ಚಕ್ರಬಂಧ	26

ಲೇಖಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾನದ್ವಾರ್ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್, ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕ, ಬಾಲವಿಜ್ಞಾನ, ಮುಲ್ಲೆ 574 154 ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ.

ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತ ಚಿತ್ರ, ಮತ್ತು ನೆರವು ಪಡೆದ ಆಕರ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ. ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಸ್ವೀಕೃತ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಯಥಾವಿಧಿ ವರ್ಕಫಿಲ್ಸಲಾಗುವುದು.

ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನ: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಪತ್ತ

ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೀವು ಮೆಚ್ಚಿರಬಹುದು. ಮೆಚ್ಚಿದಿರಬಹುದು. ಅವನ್ನು ತಿಳಿದು ಹತ್ತಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ಇತ್ತೀಚೀಗಿನ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಒದಿದ ನೀವು ಅವನ್ನು ಸಂಕೋಚಿಲ್ಲದ ತಿಳಿಸಿ. ಮರು ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರದ ಮುಂದೆ 'X' ಗುರುತು ಹಾಕಿ. ಈ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದರ್ಶಿ, ಕ.ರಾ.ವಿ.ಪ, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಆವರೆಂ, ಬೆಂಗಳೂರು-560 012ಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿ.

1.1 ಬರಹಿಸುವ ಭಾಷೆ	ಸುಲಭ	ಕ್ರಿಕ್ಕೆಟ್	ಅಧ್ಯಾವಾಗುತ್ತದೆ
1.2 ಚಿತ್ರಗಳು	ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ	ಸಾಫಾರಿ	ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ
1.3 ಮುಖಾಷ್ಟಿ	ಆರ್ಕಫೆಕ್ವಾಗಿಲ್ಲ	ಸಾಫಾರಿ	ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ
1.4 ಅಕ್ಷರಮೊಳಗ ಗಾತ್ರ	ದೊಡ್ಡದಾಯಿತು	ಸರಿಯಾಗಿದೆ	ಸಣ್ಣದಾಯಿತು
1.5 ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯೇವಿಧ್ಯ	ಹಚ್ಚಾಯಿತು	ಸರಿಯಾಗಿದೆ	ಕಡಮೆಯಾಯಿತು
1.6 ಲೇಖನ ಗಾತ್ರ	ಕಡಮೆಯಾಯಿತು	ಹಚ್ಚಾಯಿತು	ಸರಿಯಾಗಿದೆ
1.7 ಲೇಖನ ಎವರ್ಯಾಗಳು ತರಗತಿಯ ಪಾಠಗಳಿಗೆ	ಪೂರಕ	ಪೂರಕವಲ್ಲ	ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ
1.8 ಲೇಖನಗಳು ನೆತ್ತು ಜೀವನಕ್ಕೆ	ಉಪಯುಕ್ತ	ಉಪಯುಕ್ತವಲ್ಲ	ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ
2.1 ಆಧ್ಯತ್ಮ ಮೇರೆಗೆ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಯಾದ ಸ್ತುರತ್ತಿಷ್ಟಿಕೆಗಳು : 1		2	3
2.2 ಆಧ್ಯತ್ಮ ಮೇರೆಗೆ ನನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗಿದೆ ಸ್ತುರತ್ತಿಷ್ಟಿಕೆಗಳು : 1		2	3
2.3 ನೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೇರಿದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳು - ನನಗೆ ನೇನೆಂದಂತೆ : 1		2	3
2.4 ಆಧ್ಯತ್ಮ ಮೇರೆಗೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಲೇಖನಗಳು - ನನಗೆ ನೇನೆಂದಂತೆ : 1		2	3
2.5 ಆಧ್ಯತ್ಮ ಮೇರೆಗೆ ಆಶ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ವೇಸುವು ಸ್ತುರತ್ತಿಷ್ಟಿಕೆಗಳು : 1		2	3
2.6 ಆಧ್ಯತ್ಮ ಮೇರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಅನಿಸುವ ಸ್ತುರತ್ತಿಷ್ಟಿಕೆಗಳು : 1		2	3
3.1 ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನವನ್ನು ನಾನು ಒದುವ್ವು ಮನೋರಂಜನಗೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ 3.2 ನಾನು ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನ ಒದುತ್ತಿರುವ್ವು ಒಂದು ವರ್ಣದಿಂದಿಂಬಿಗೆ		ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೂರು ವರ್ಣಗಳಿಂದ	ಪಾಠ ಸಹಾಯಕವಂದು ಇನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದ
3.3 ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಬೇರೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೇರುಪಡು 3.4 ಬಾಲವಿಚ್ಛಾನವನ್ನು ನಾನು ಒದುವ್ವು : ಚಂದಾದಾರನಾಗಿ	ಕಡಮೆ	ಹಚ್ಚಿ ಇತರಿಂದ	ಒಮ್ಮೆಮ್ಮೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ
3.5 ನಾನು : ಶಾಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ		ಎರವಲು ಪಡೆದು	
3.6 ನೆನ್ನ ವಯಸ್ಸು : ಹಳ್ಳಿ		ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ	ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಲ್ಲ
3.7 ನೆನ್ನ ವಾಸ್ತುಕಾರಕ : ನಗರ			ಪೇಟಿ
3.8 ನೆನ್ನ ವಿಜ್ಞಾನ :			

ಶೈತ್ಯೀಕರಣ, ಹವಾನಿಯಂತ್ರಣ, ಅಗ್ನಿಶಮನ, ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಡ್ಮು ನಿವಾರಣೆ — ಇಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಿನವು ಕೊಲ್ಲರೋ ಫೊಲ್ಲರೋ ಕಾರ್ಬನ್ ಸಂಯುಕ್ತ ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆನು? ಮನುಷ್ಯನ ನಿತ್ಯಸುಖವನ್ನು ಹಚ್ಚಿಸುವ ವಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕರ ವಂದು ಮನಗಾಣತ್ವಿರುವಾಗಲೇ ಅವುಗಳ ಮಾರಕ ಪರಿಣಾಮವೂ ಕಂಡುಬಂತು. ಸತತ ಸಂಶೋಧನೆಗೂ ಪರಿಸರ, ಉದ್ದಿಮೆ, ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಕೂ ಇರುವ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈ ಅನುಕೂಲಪ್ರತಿಕೂಲ ಸ್ಥಿತಿ ಚಿನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಸುಮಾರು 15 - 30 ಕಿಮೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಒಜೋನ್ ಅಣುಗಳ ವಿಶ್ವಾಸ ಪದರವಿದೆ. ಒಜೋನ್ ದಟ್ಟಣೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಪದರದ ದಪ್ಪ ಕೆಲವು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು (ಹಚ್ಚಿಂದರೆ 5 ಕಿಮೀ) — ಇರಬಹುದು. ನೂರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುವ ಅಧಿವಾಹರದಿರುವ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಈ ದಪ್ಪ ನಗಣ್ಯ ವೆನಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ತಳುವಾದ ಒಜೋನ್ ಪದರ 240 - 320 ನಾನೋಮೀಟರ್ ತರಂಗದೂರದ ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳನ್ನು ಹೀರಬಲ್ಲುದು. (ಒಂದು ನಾನೋಮೀಟರ್ = 10^{-9} ಮೀಟರ್) ಈ ಕಿರಣಗಳು ಹೀರಲ್ಪಡದೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ವರಗಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಪಾಚಿ, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಗಳಂಥ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್ ಪಿಡುಗು ಮತ್ತು ಡಿಎನ್‌ಎ ಅಣುಗಳ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ವಿಕೃತಿ ಹಚ್ಚಬಲ್ಲವು ಕೂಡ.

ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣಾ ಕವಚದಂತಿರುವ ಒಜೋನ್ ಪದರವನ್ನು ಹಾಳುಗೆಡೆಯಬಲ್ಲಂಥವು ಕೊಲ್ಲರೋ ಫೊಲ್ಲರೋ ಕಾರ್ಬನ್ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು. ಇವು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ವಿಘಟಿಸಲ್ಪಡದೆ ಮೇಲೆ ಸ್ತರಗೋಲಕ್ಕೆ ಸಾಗುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ವಿಘಟಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ಬಿಡುಗಡೆ

ಯಾಗುವ ಕೊಲ್ಲರೋ, ಬೋಮ್ಮೆನ್‌ಗಳು ಒಜೋನನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಸರಪಣೆ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಒಜೋನ್ ಪದರದ ಆಸ್ತಿತ್ವ ತಿಳಿದುಬಂದದ್ದೇ ಈ ಶತಮಾನದ ಏರಡನೇ ದಶಕದಲ್ಲಿ. ಮುಂದೆ ಏಳು ದಶಕಗಳ ಅನಂತರ ಆದರ ನಾಶಕ್ಕೆ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಕಾರಣವಿರಬಹುದೇ ಎಂಬ ಗುಮಾನಿ ಬಲವಾಯಿತು. ಒಂಬತ್ತನೇ ದಶಕ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಒಜೋನ್ ಪದರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವ್ಯಾಹ ರಚನೆಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. 1987ರಲ್ಲಿ 31 ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಕೂಡಿ ಕೈಗೊಂಡ ನಿರಾಯದಂತೆ “ಕೊಲ್ಲರೋ ಫೊಲ್ಲರೋ ಕಾರ್ಬನ್ ಸಂಯುಕ್ತಗಳ ಮಟ್ಟೆ 1999ರ ವೇಳೆಗೆ ಅಧ್ಯಾದಮ್ಮೆ ಇಳಿಯಬೇಕು.” ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೂ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವುಗಳ ಬದಲು ‘ಬದಲಿ ನಿರಪಾಯಕರ ವಸ್ತು’ಗಳನ್ನು ಆಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದು (ಕೆಂಡದ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಗರದ ಮೇಲಿಂದ) ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರಾಯವೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು. ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಈ ನಿರಾಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಭಾರತದಂಥ - ಉದ್ದಿಮೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದ - ದೇಶಗಳು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

“ಕೊಲ್ಲರೋ ಫೊಲ್ಲರೋ ಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳ (ಕೊಲ್ಲಫೊಲ್ಲೋಕಾ) ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 1.2 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ 6000 ಟನ್. ತಲಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯಯವಾಗುವುದು ಭಾರತಕ್ಕಿಂತ 200 ಮಡಿ. ಉಷ್ಣವಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತದಂಥ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೈತ್ಯೀಕರಣದಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಭೋಗಕ್ಕಾಗಿಯವೇ ಅಲ್ಲ, ಆಹಾರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಇದೀಗ ತನಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕೋಫ್ಲೋಕಾಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಭಾರತ

ಶಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಬದಲಿ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಗಲುವ ವಚ್ಚದ ಹೋರೆಯೂ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಜನದಟ್ಟಣೆಯ ದೇಶಗಳು. ಆದರೆ ಅವುಗಳದ್ದು ಅಧಿಕ ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಬೇಡುವ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಜೀವನಶೈಲಿಯಲ್ಲ. ಓಜೋನ್ ಪದರದ ನಾಶದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವ ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳೇ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಹೋರೆಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು. ಬದಲಿ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಾಗೂ ಬದಲಿ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಸಂಧಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಗಲುವ ಅಧಿಕವೆಚ್ಚ ವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅಭಿವರ್ಧಿತ ದೇಶಗಳು ಹೊರ ಬೇಕು" – ಎಂಬುದು ಭಾರತ ಮತ್ತು ಚೀನಗಳ ಧೋರಣೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಸುವಂತಿರಲ್ಲ. ಓಜೋನ್ ಕ್ಷೇಣನ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಣಾಮವುಳ್ಳದ್ದು. ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಹೆಚ್ಚಿ ಓಜೋನ್ ಪದರ ಹೆಚ್ಚಿ ಕ್ಷೇಣಿಸಿ ನೇರಳಾತೀತ ಕಿರಣಗಳ ಹರಿವು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಚರ್ಮದ ಶ್ವಾಸರ್ಥನಂಥ ಬಾಧೆಗಳು ಹರಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿ ತೊಂದರೆಗೀಡಾಗುವವರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರೂ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ 'ಆಧುನಿಕ ರೋಗ'ಗಳ ಬಿಕಿನಿಗೆ ಬೇಕಾದ 'ಆಧುನಿಕ ಆಸ್ಕ್ರೆಟ್' ಸಾಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಂದಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಿದ ವರ್ಷ ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದುವು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳ ಪರವಾಗಿ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳಾದುವು. ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಅಭಿವರ್ಧಿತ ದೇಶಗಳು ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಹೊಮೀಕೆಯನ್ನು ಈ ಶತಮಾನಾಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಶೂನ್ಯಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಅಭಿವರ್ಧಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಬದಲಿ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಭಿವರ್ಧಿತ ದೇಶಗಳು ಅಂಥ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನು |ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ

ದೇಶಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಶಕದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ (ಅಂದರೆ ಕ್ರ.ಶ. 2010ರ ವರೆಗೆ) ಕಾಲಾವಧಿಯಿರಬೇಕು. ಹೊಸ ತಂತ್ರನಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಅಂಥವನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವಾಗ ತಗಲುವ ವಚ್ಚದ ಹಣವನ್ನು ಬಡರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೂಡ ಭಾರತ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಈ ವಚ್ಚ ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ಹೊಳಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬಹುದು!

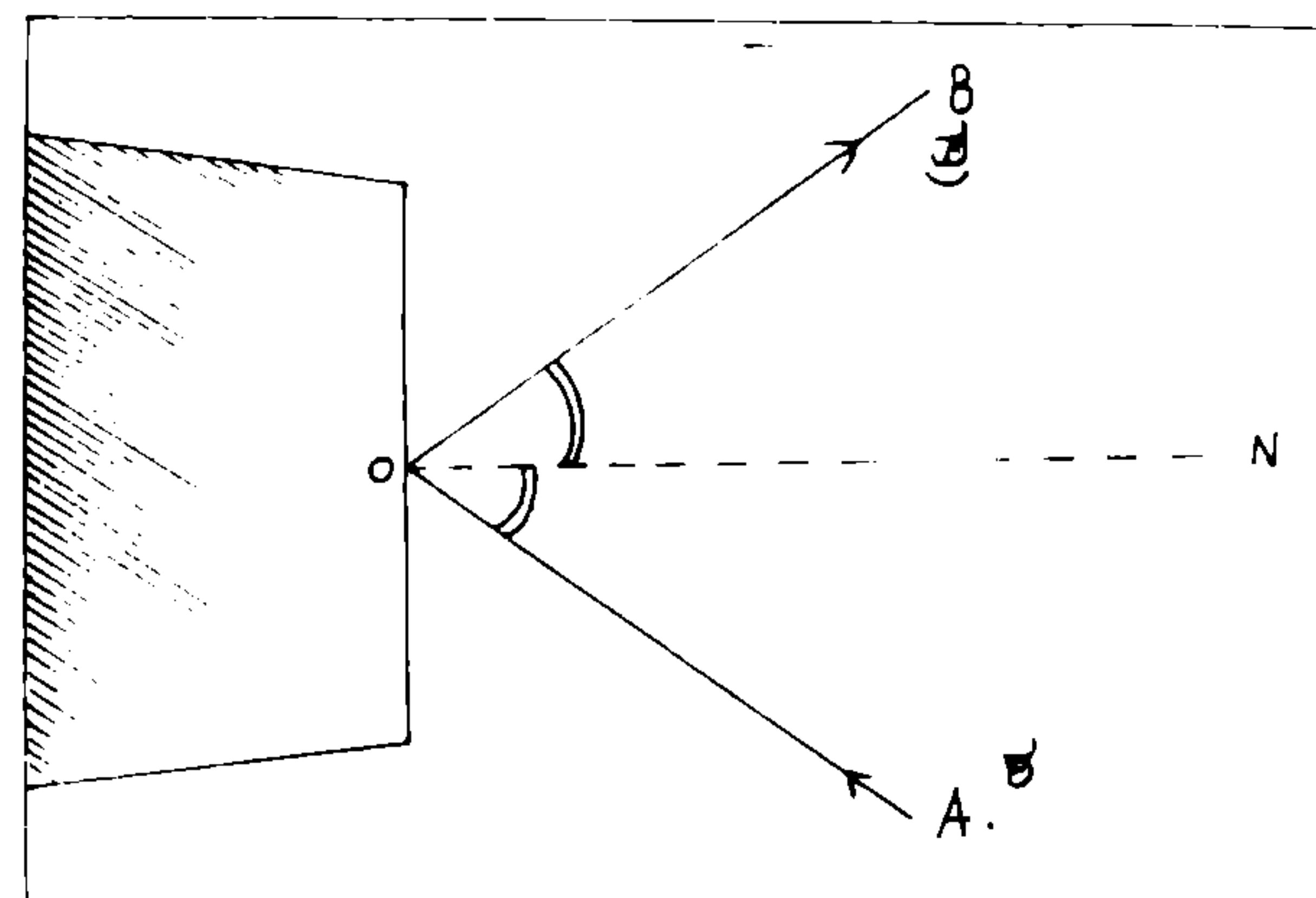
ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬದಲಿ ತಂತ್ರನಗಳು ಬುಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಹೇಲೋನ್‌ಗಳಿಗೆ (ಇವು ಆಸ್ಪಿಕ್ಸೀಶನ್‌ – ಉಸಿರುಹಿಡಿತವನ್ನು – ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ) ಬದಲಿ ವಸ್ತುಗಳು ಇನ್ನೂ ಕಂಡು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಹವಾ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೃಡೋ ಕ್ಲೋರೋ ಪ್ರೋಕ್ಲೋ ಕಾರ್బನ್‌ಗಳಿಂಬ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸತ್ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಓಜೋನ್ ಪದರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಕ್ಷೇಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವು ಸೇರಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಳಗಾದ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯದಂತೆ ಭಾರತ ಕ್ರ.ಶ. 2010ರೊಳಗೆ ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾವನ್ನೂ, 2015ರೊಳಗೆ ಹೇಲೋನ್ ಗಳನ್ನೂ ಶೂನ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕು.

ಹೀಗೆ ಬದಲಾದ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯ ಲೇಖಿಕ್ಕೆ ರುಚು ಹಾಕಲು (ಅಂದರೆ ಒಪ್ಪಲು) ಭಾರತ ತಯಾರಾಗಿದೆ. ನಿರ್ಣಯ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲು ಕಡೇ ಪಕ್ಕ 20 ದೇಶಗಳು ಆದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೆ (ಮೇ 1991ರ ವರೆಗೆ) ಹಾಗೆ ದೃಢೀಕರಿಸಿದ ದೇಶಗಳಿಂದರೆ ಕೆನಡ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಝೆಲೆಂಡ್. ಇತರ ದೇಶಗಳು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸುವಂತೆಯೂ ಕ್ಲೋಫ್ಸ್‌ಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಿಕರಣದಂಥ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುವ ತಂತ್ರನಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ದೇಶಗಳಿಗೆ ದಕ್ಕು ವಂತೆಯೂ ಭಾರತ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿಗೊಂಡ ಮಾಂಟೀಲ್ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಎಮ್ಮೆ ದೇಶಗಳು ಎಮ್ಮೆ ಕ್ಷೀಪ್ರವಾಗಿ ದೃಢೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಜಾಗತಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒದಗುವ ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಮೂತ್ತಿ ಹೇಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ತಿಳಿಯಲಿದೆ. ●

ಚಿತ್ರದುಗಳ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೊಳಕಾಲ್ಯಾರು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳ. ಅದಿರುವುದು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ. ಉರಿನಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡ್ಡವಿದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಡ್ಡದ ಕಡೆ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ಕೂಗಿದರೆ ಆ ಕೂಗು ಹಾಗೆಯೇ ಪುನಃ ನಮಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದ ಮಾಡಿದಾಗ ಆ ಶಬ್ದದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸುವ ಸ್ಥಳಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ಅದರೆ ಬಹುತೇಕ ಆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊಳಕಾಲ್ಯಾರು ಬಳಿ ಇರುವ ಕೂಗುವ ಗುಡ್ಡದ ವಿಷಯ ಹಾಗಲ್ಲ. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಪದಗಳ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನೇ ಪದಗುಷ್ಠವನ್ನೋ ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ಒಂದೇರಡು ಸೇಕೆಂಡುಗಳ ತರುವಾಯ ಆ ಮಾತು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪ್ಪತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೂಗುವ ಗುಡ್ಡ ಮೊಳಕಾಲ್ಯಾರುವಿನ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೆಯಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಉರಿಗೆ ಹೊಸಬಿರು ಯಾರಾದರೂ ಬಂದರೆ, ಉರಿನವರು ಅವರನ್ನು ಕೂಗುವ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಈ ಕೌಶಲವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಮನರಂಜನೆ ನೀಡುವುದು ರೂಢಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದಂತ ಕಥೆಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಂಡೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಬೈರಾಗಿ ಆ ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭಾರ ಹೊರಟವನು ದಾರಿತಪ್ಪಿ ಆ ಇನ್ನೊಂದು ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ನೆಲಸಿಬಿಟ್ಟಿರುವನೆಂದೂ ಅವನು ಹಾಗೆ ಕೂಗುವನೆಂದೂ ಮತ್ತೊಂದಿಗೆ ಕಥೆ ಹೇಳುವುದುಂಟು.

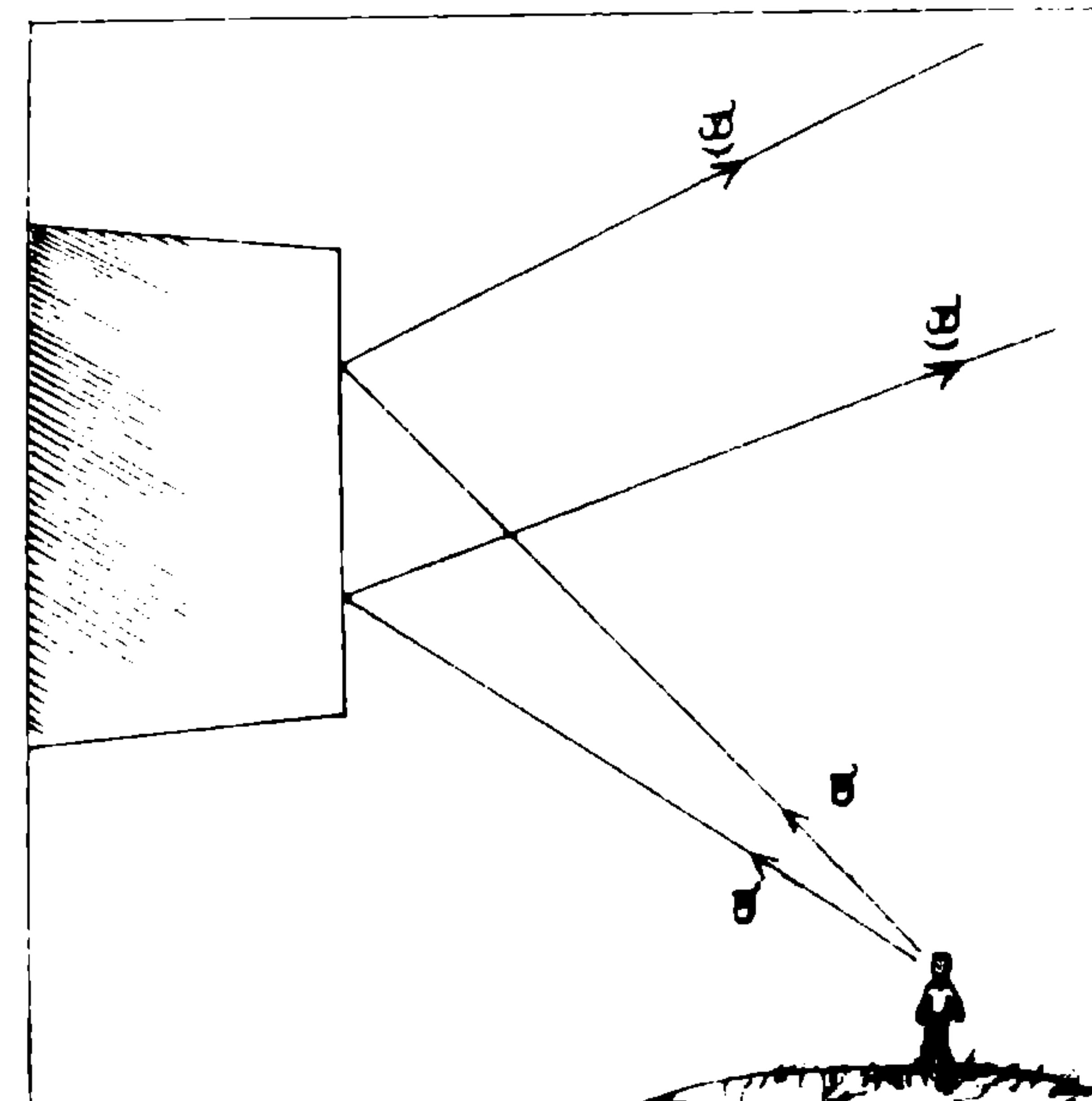
ಒಂದೆಯೇ ಮೇಲ್ಮೈ, ಗೋಡೆ ಮುಂತಾದ ಗಡಸು ಮೈಗಳಿಂದ ಶಬ್ದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡಮರಗಳಂಥ ಸರಂಧ್ರ ವಸ್ತುಗಳು ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ಕಾಡುಗಳಿರುವ ಮಲೆನಾಡಿನ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಮೈಯಿಂದ ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿತವಾಗುವಾಗ ಅದು ಪಾಲಿಸುವ ನಿಯಮವೂ ಕನ್ನಡಿಯಿಂದ ಬೆಳಕು

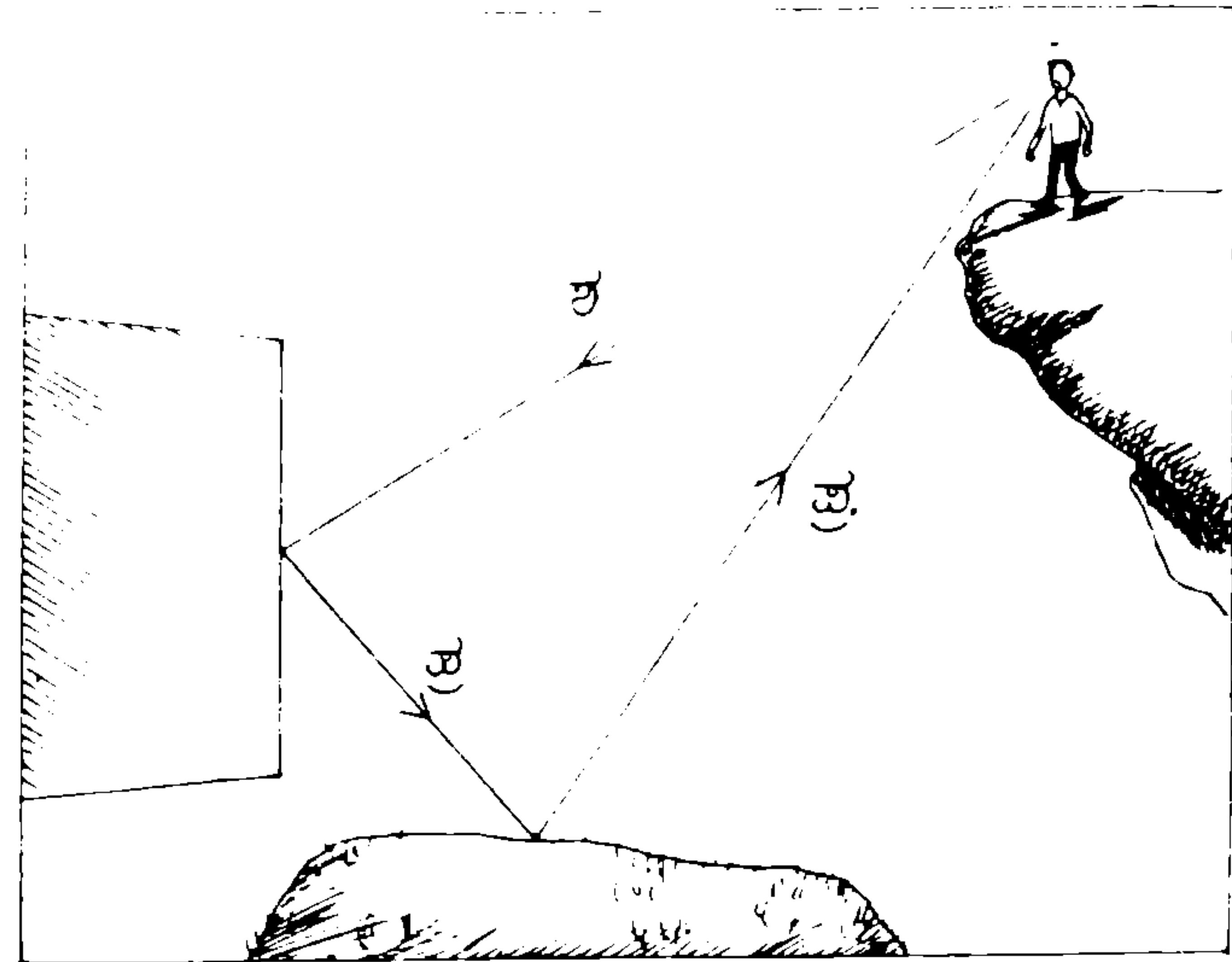
ಚತ್ತ. 1: ಶ: ಶಬ್ದ. ವ್ರ: ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ

ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗುವಾಗ ಅದು ಪಾಲಿಸುವ ನಿಯಮವೂ ಒಂದೇ: ಆಪಾತ ಕೋನ ಪ್ರತಿಫಲನ ಕೋನಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಚತ್ತ. 1).

ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ನಾವಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಚತ್ತ. 2ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಿಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪಡೆ ಬೇರೆಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ (ಚತ್ತ. 2) ಮೈ ನಾವಿರುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲೇ ಇದ್ದು, ನಮ್ಮೊಂದ ಹೊರಡುವ ಶಬ್ದದ ಅಲೆ ಆ ಮೈಮೇಲೆ ಲಂಬವಾಗಿ ಎರಗಿದರೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನೇರವಾಗಿ

ಚತ್ತ. 2: ಶ: ಶಬ್ದ. ವ್ರ: ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ

ಚಿತ್ರ 3: ಶ. ಶಬ್ದ. ಪ್ರ. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ

ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು. ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ನಾವಿರುವ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಇದ್ದು, ಅದಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ನಡುವೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಟ್ಟಸವಾದ ಗಡಸು ಮೈ ಇದ್ದರೆ ಆಗಲೂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪಬಹುದು (ಚಿತ್ರ 3).

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೇಳಿಸಲು ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ಇರುವ ಮಟ್ಟ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಇರುವ ದೂರ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ. ಶಬ್ದದ ವೇಗ ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ ಸುಮಾರು 340 ಮೀಟರ್. ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ನಮ್ಮಿಂದ ಅಷ್ಟು ದೂರದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನ. ನಮ್ಮ ಮಾತು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪಲು ಎರಡು ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ಸಾಕು ತಾನೆ? ನಾಲ್ಕೊಂದು ಪದಗಳ ಮಾತನ್ನು ಎರಡು ಸೆಕೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಪೂರ್ವೇಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಏನಾಗುವುದೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ.

ಅಧಿಭಾಹಕ - ಮತ್ತೊಂದು ದಾಖಿಲೆ

ತಾಮ್ರದ ಆಕ್ಷೇಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅಧಿಭಾಹಕ ಗಳು (ಸುಪರ್ ಕಂಡಕ್ಸರ್) 125 ಕೆಲ್ವಿನ್ ಉಷ್ಣತೆಯವರೆಗೂ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿ ಪೆದಾಢಣ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾರಿಯನ್ನು, ತೆರೆದಿರುವುದು ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಅಕಾರ್ಬನಿಕ ಅಧಿಭಾಹಕಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಅವಗಳ ಹಗುರ ಗುಣಾದಿಂದ ತುಂಬ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುವುವು. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಬನಿಕ ಅಧಿಭಾಹಕಗಳೇ ಅಕಾರ್ಬನಿಕ ಅಧಿಭಾಹಕಗಳಷ್ಟು ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗಿಲ್ಲ.

ಮುಂಚೆಯೇ ಮಾತಿನ ಪಾರಂಭ ಭಾಗದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಮ್ಮ ಮಾತಿನೊಡನೆ ಬೆರೆತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ಸಮ್ಮಿಂದ ಇರುವ ದೂರ ಮುಕ್ಕಾಲು ಕಿಮೀ - ಒಂದು ಕಿಮೀ ಇದ್ದರೆ ಉತ್ತಮ. ಮಾತು ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಗ ಪದಾರು ಸೆಕೆಂಡು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕೊಂದು ಪದಗಳ ವಾಕ್ಯ ಮುಗಿದ ಒಂದು ಸೆಕೆಂಡಿನಷ್ಟುರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಿಮೀಗಿಂತ ತುಂಬ ಹೆಚ್ಚು ದೂರವಾದರೂ ಆಗದು. ಶಬ್ದ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಿ ಹಿಂದಿರುಗುವುದರಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯ ಸ್ವಂತತೆಯನ್ನು ಕೆಡಿಸಬಹುದಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವಿದೆ. ಪ್ರತಿಫಲಿಸುವ ಮೈ ನಮ್ಮಿಂದ ಎಷ್ಟು ದೂರವಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಮೆ ಅಧವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ದೂರದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ಇತರ ಪ್ರತಿಫಲಕ, ಮೈಗಳು ಆಚೆ, ಆಚೆ ಇದ್ದರೆ, ಪರಸ್ಪರ ಅಲ್ಲ ಕಾಲಾಂತರವಿರುವ ಹಲವು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕಿರಿಯನ್ನು ತಲಪುವುದರಿಂದ ಗೋಚಳಾಗಿ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯ ಸ್ವಂತತೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮೊಳಕಾಲ್ಯಾರು ಬಳಿಯ ಕೂಗುವ ಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಶಸ್ತವೇನಿಸುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಮುಗಿದೊಡನೆಯೇ ಆದರ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ●

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುವ ಕಾರ್ಬನಿಕ ಅಧಿಭಾಹಕಗಳ ತಯಾರಿಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಜಪಾನಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು 10 ಕೆಲ್ವಿನಾನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುವ ಇಂಥ ಅಧಿಭಾಹಕಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದರೆ, ಇದೀಗ ಅಮೇರಿಕದ ಆಗ್ನೋ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು 11.2 ಕೆಲ್ವಿನಾನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಶೀಲವಾಗುವ ಆಕಾರ್ಬನಿಕ ಅಧಿಭಾಹಕವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ●

ಸರೀಸೃಪಗಳ ರಕ್ಖಣ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಕಲ್ಪ ದೃಷ್ಟಿಗಳು

— ಸಾತನೂರು ದೇವರಾಜ್

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವ ಸರೀಸೃಪಗಳು ತಮ್ಮ ಶತ್ತಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣ್ಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾನಾ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ದೇಹಗಾತ್ರ, ಬಣ್ಣ, ಚಲನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾತೀಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವೆ.

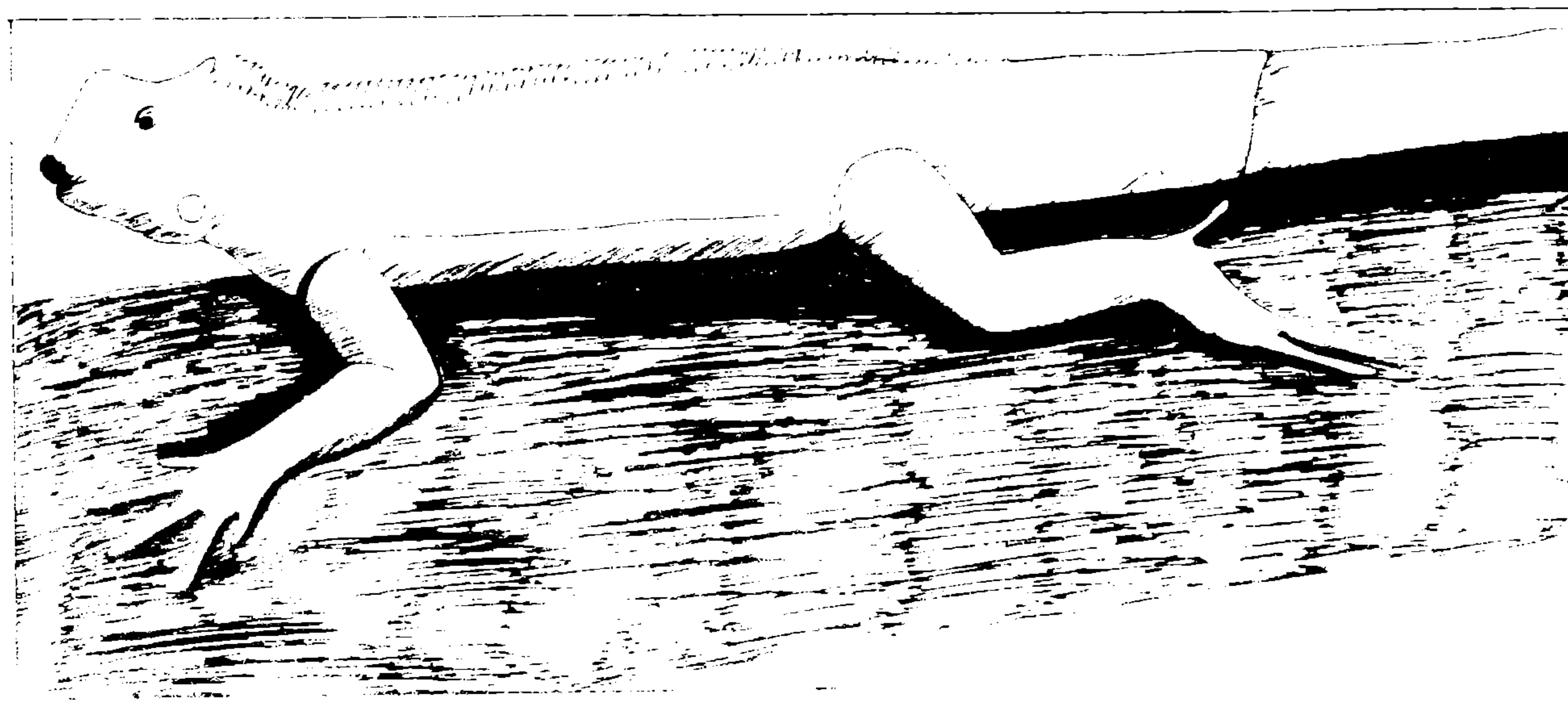
ಶತ್ತಗಳನ್ನು ಮೋಸಗೊಳಿಸುವ ನಿಪುಣತೆಯನ್ನು ಮೆಡಗಾಸ್‌ರ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಲೀಫ್‌ಟೈಲ್‌ಗೋಕೋ (ಎಲೆ ಬಾಲದ ಗೋಕೋ) ಎಂಬ ಹಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಇದು ಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಾಣಿಯ ದೇಹದ ಬಣ್ಣ ಮರದ ತೊಗಟೆಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಗೋಸುಂಬೆ ಸಹ ತಾನು ವಾಸಿಸುವ ಪರಿಸರದ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ. ತನ್ನ ದೇಹದ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಸರಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ದೇಹವನ್ನು ಕಂಡು, ಹಸಿರು, ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅದು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು.

ಸರೀಸೃಪಗಳ ಕಣ್ಣಗಳು ಆಹಾರ, ಸಂಗಾತಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿಸ್ಪರ್ಧಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಿಲ, ಪ್ರೊಟರೆ ಮತ್ತು ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಸರೀಸೃಪಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಗಳಂತೆ

ವಿಲುಪ್ಪ ಕಣ್ಣಗಳ ಕುರುಹು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮರಗಳ ಮೇಲಿನ ಗೋಸುಂಬೆಗಳಿಗೆ ತೀಕ್ಕು ಕಣ್ಣಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳ ಕಣ್ಣಗಳು ತಲೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಗೋಚರ ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಗಳಿಸಲು, ನಾಲಿಗೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತೀಕ್ಕು ವಾದ ಕಣ್ಣಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ರಾತ್ರಿಯ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಹುದುಕುತ್ತಾ ಅಲೆದಾಡುವ ಅಲಿಗೇಟರ್‌ಗಳ ಕಣ್ಣಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಗುರುತುಹಚ್ಚಬಲ್ಲವು.

ಸರೀಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಂದ ಚಲನೆಯ ಪ್ರಾಣಿ ಎಂದರೆ ಆಮೆ. ಭಾರವಾದ ದೇಹವನ್ನು ಹೊರಲು ಅದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಕಾಲುಗಳಿವೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಆಮೆಗಳ ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಉಗುರುಗಳಿವೆ. ನೆಲವನ್ನು ಆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಇವು ಸಹಾಯಕ. ಸಮುದ್ರವಾಸಿ ಆಮೆಗಳಿಗೆ ಈಜಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಅಂಗಗಳಿವೆ.

ಮರಗಳ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುವ ಒತಿಗಳು ಮುಂಗಾಲು, ಹಿಂಗಾಲುಗಳನ್ನು ಬೀಕಾದಂತ ಮುಂದಿಟ್ಟು ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ದೇಹ ಅಂತರ್ದೋಂಕಾಗಿ ತಿರುಗುವಂತೆ ಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಮರದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಗೋಸುಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳುಗಳು

ಬಣ್ಣ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಆನೋಲಿಸ್

ಅಲಿಗೆಟರ್

ಚಿಮಟಿಗಿಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಗೇಕೋ ಹಲ್ಲಿ ಅತೀ ನುಣುಪಾದ ಸೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಓಡಾಡಬಿಲ್ಲದು. ಇದರ ಕಾಲ್ಪಿರಳ ತುದಿ ಅಗಲವಾಗಿ ಚರ್ಮದ ಮಡಿಕೆಗಳು ಅಡ್ಡವಾಗಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮುಳ್ಳಗಳಂಥ ರಚನೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಭೀದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮುಳ್ಳಗಳ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಂಟು ಬಟ್ಟಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಕವಲೊಡೆದ ಮತ್ತು ಅಂಟಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸರೀಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಆಮೆ, ಹಾವುಗಳಿಗೆ ಕಿಂತ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮುಖ್ಯ. ಓತಿ ಮತ್ತು ಹಾವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲಿಗೆಯೇ ಮುಖ್ಯಾಂಗ. ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಆಗಾಗ ಹೊರಚಾಚಿ ತನಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳು ತಮ್ಮ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸಲು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಗೇಕೋ ಹಲ್ಲಿಗಳು ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿನ ಗುಡ್ಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸೋಸುಂಬಿಗಳು ನೀಳ ನಾಲಿಗೆ ಮುಂಚಾಚಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹಿಡಿದು ಬಾಯಿಯೋಳಕ್ಕೆ ಸೆಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ಬದುಕುಳಿಯಲು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರಕ್ಷಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರೀಸೃಪಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆಮೆಗಳಿಗೆ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕವಚವಿದೆ. ಮೊಸಳಿಗಳಿಗೆ ಭಯಂಕರ ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳಿಗೆ ವಿಷಪೂರಿತ ಹಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಹಲವು ಸರೀಸೃಪಗಳು ತಮ್ಮ

ದೃತ್ಯಾಗಾತ್ರದಿಂದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೆದರಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸತ್ತಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾವುಗಳಂತೂ ಸುರುಳಿಯಾಗಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಮರೆಯಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ.

ಸರೀಸೃಪಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಓಡುವ ಪಾಣಿಗಳಿಂದರೆ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹಲ್ಲಿಗಳು. ಇವು ಗಂಟೆಗೆ ಸುಮಾರು 16 ರಿಂದ 17 ಕಿಮೀಗಳಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಬಲ್ಲವು. ಪಕ್ಷಿಗಳಂತೆ ಸರೀಸೃಪಗಳು ಹಾರಲಾರವು. ಆದರೆ ಹಾರುವಂತೆ ಕಾಣುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಕಿ ಎಂಬ ಹಲ್ಲಿ ಜಾರಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು. ಹಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಇದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಇವು ನಿಜವಾದ ರೆಕ್ಕೆಗಳಲ್ಲ. ಚರ್ಮದ ಪೊರೆಗಳು. ಆರು ಜೊತೆಯ ಎದೆಮೂಳಿಗಳು ಆಸರೆಯಾಗಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಸುಮಾರು 15 ಮೀಟರ್‌ಗಳಷ್ಟು ದೂರ ಮರದಿಂದ ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರಬಲ್ಲುದು.

ಕೆಲವು ಸರೀಸೃಪಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶತ್ರುವಿನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕವಚವಿಲ್ಲ. ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕವಚವಿರದ ಫೀಲ್‌ ಲಿಜರ್‌ ಒಂದು ಮೀಟರ್ ನೀಳಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲುದು. ಕತ್ತಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದುಪ್ಪಟಿಯಂತೆ ಚರ್ಮದ ಪದರವಿರುತ್ತದೆ. ಅಪಾಯವಿದ್ದಾಗ ಬಾಯಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ಚರ್ಮದ ಪದರದ ನೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅಗಲವಾಗಿ ಹರಡುತ್ತದೆ. ಈ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ತೆರೆದ ಬಾಯಿಯೋಳಕ್ಕೆ ನಸುಗೆಂಪು ಹಳದಿ ಅಂಟಿನ ದಟ್ಟೆ ನೀಲಿ ವರ್ಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು, ಕಂದು, ಕಪ್ಪು, ಬಿಳುಪು ವರ್ಣದ ಮಚ್ಚಿಗಳು ಅತ್ಯಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಪುಷ್ಟಿಯಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬುಸುಗುಟ್ಟಿ ಹೆದರಿಸುತ್ತದೆ. ●

ಈಗ ನಾವು ಏಬಾರ ಮಾಡುವುದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ನಾವು ಮಾಡುವ ಗೂಡು.

ಈಗ ಒಂದು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗೂಡು ಮತ್ತು ಒಳಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಎಂದೆ. ಏಕೆ ಗೊತ್ತೇ? ಒಳಗೂಡುಗಳು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗದು. ನೋಡಿ ಅದಿಲ್ಲದೆ.

$$\sqrt{1+1} \sqrt{1+2} \sqrt{1+3} \sqrt{1+4} \sqrt{36}$$

ಈ ಗೂಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ವರ್ಗಮೂಲದ ಚಿಹ್ನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ. ದೊಡ್ಡ ಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಒಳಗೂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಒಳಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಒಳಗೂಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಾ 2 ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆರಡು ಒಳಗೂಡುಗಳಿವೆ. ಏದನೆಯ ಒಳಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣ ವರ್ಗದ ಸಂಖ್ಯೆ (36) ಇದೆ. ಈ ಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟು ಗೊತ್ತೇ?

$$\sqrt{1+4\sqrt{36}} = \sqrt{1+24} = \sqrt{25} = 5$$

$$\sqrt{1+3\sqrt{1+4(36)}} = \sqrt{1+3.5} = \sqrt{1+15} = \sqrt{16} = 4$$

$$\sqrt{1+2\sqrt{1+3\sqrt{1+4(36)}}} = \sqrt{1+2.4} = \sqrt{1+8} = \sqrt{9} = 3$$

$$\sqrt{1+1\sqrt{1+2\sqrt{1+3\sqrt{1+4(36)}}}} = \sqrt{1+1.3} = \sqrt{1+3} = \sqrt{4} = 2$$

2ಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈ ಏಶೇಷ ಗುಣವೇ? ಇನ್ನಾವ ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಇಲ್ಲವೇ? ಗಣಿತದ ನಿಯಮಗಳು ನಿಪ್ಪಾರಣವಾಗಿ ಪಕ್ಷಪಾತಿಯಲ್ಲ. 2ಕ್ಕುಂತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಖ್ಯೆಗಳೂ ಈ ಮಾದರಿಯ ಗೂಡು ಮತ್ತು ಅನಂತ ಒಳಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಚಿತ್ರ, ಕೆಳಗಿದೆ.

$$\sqrt{1+(n-1)} \sqrt{1+n} \sqrt{1+(n+1)} \sqrt{1+(n+2)} \sqrt{1+(n+3)} \sqrt{1+(n+4)} \sqrt{(n+6)^2}$$

ಇದು ಯಾವ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗೂಡು – ಒಳಗೂಡುಗಳು? ಸರಳಗೊಳಿಸಿ ನೋಡಿ.

ಕ್ರಮವಾಗಿ (n+6), (n+5), (n+4), (n+3), (n+2), (n+1) ಒಳಗೂಡುಗಳಲ್ಲಿದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಬೆಲೆ 'n' ಆಗುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯೆಯು 1 ಆದಾಗ (n - 1) ಶೂನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಳಗೂಡುಗಳೂ ಮಾಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಆಗ $\sqrt{1+0}$ ಆಗಿ 1 ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಸಂಖ್ಯೆ 1ಕ್ಕೆ ಈ ಒಳಗೂಡುಗಳ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಬಹುದು. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಏಷಾಟು ಆಗಿದೆ. ಮೇಲಿನಂತಹ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರೂಪವಿನ್ನೂ ನನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

$$\sqrt{2-2} \sqrt{3-4} \sqrt{5-6} \sqrt{\frac{(1159)}{2^{16} 6^2}} = 1 \text{ ನೀವೇ ತಾಳಿ ನೋಡಿ.}$$

ಇದು ಆದಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ಹೀಗೂ ಇರಬಹುದು.

$$\sqrt{2} \sqrt{3-4} \sqrt{5-6} \sqrt{\frac{1159^2}{2^{16} 3^6}} \text{ ಹೇಗಿದೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಇರವು?}$$

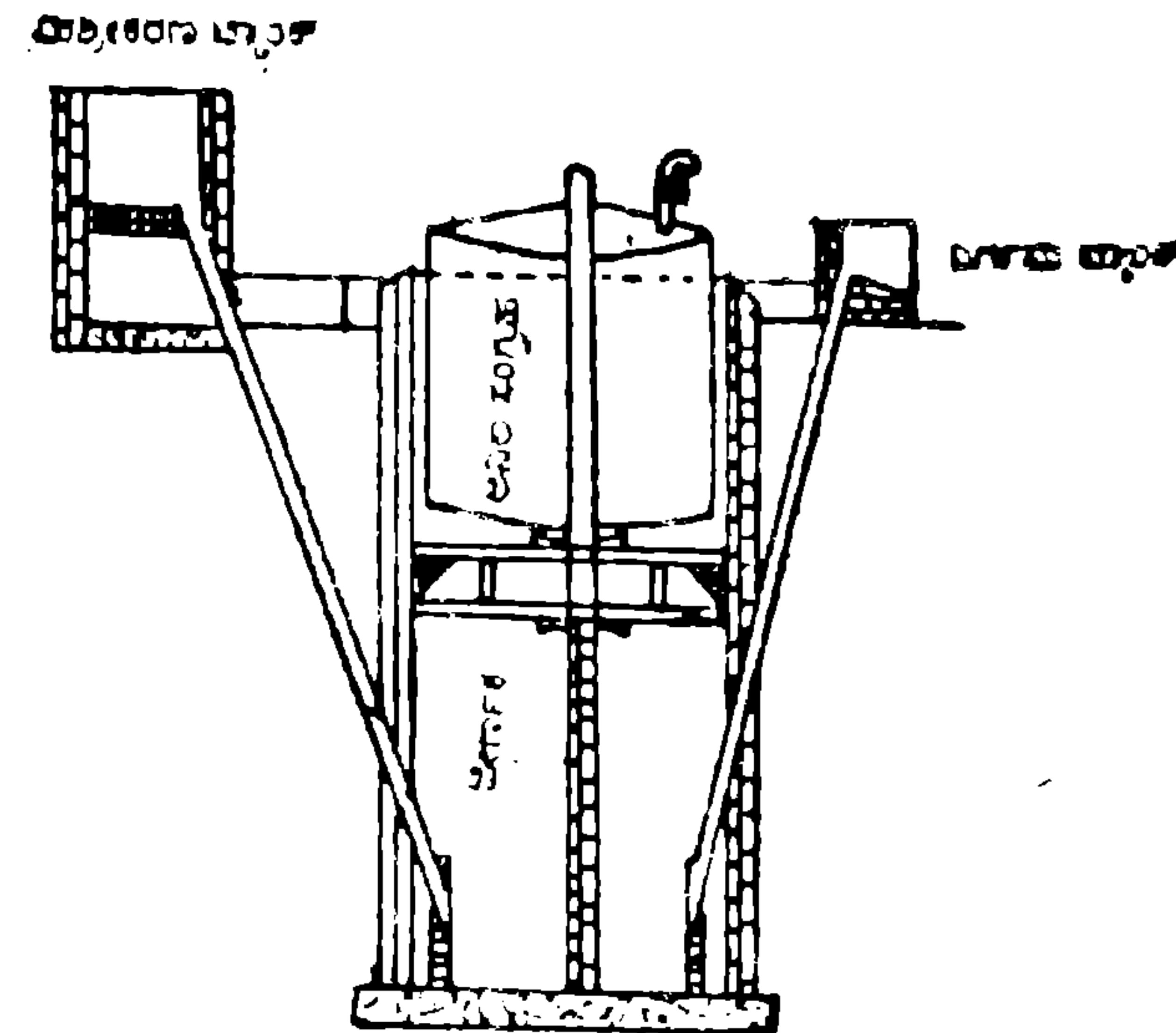
●

“ಇಟ್ಟರೆ ಸಗಣೀಯಾದೆ, ತಟ್ಟಿದರೆ ಬೆರಣೀಯಾದೆ, ಸುಟ್ಟಿರೆ ನೊಸಲಿಗೆ ವಿಭೂತಿಯಾದೆ, ತಟ್ಟಿದೇ ಹಾಕಿದರೆ ಮೇಲುಗೊಬ್ಬಿರವಾದೆ, ನೀನಾರಿಗಾದೆಯೋ ಎಲೆ ಮಾನವಾ” ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಸಗಣೀಯ ಅನೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು. ಆದರೆ, ಕುರುಳು, ಕುಳ್ಳು, ಬೆರಣೀ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ಸಗಣೀಯ ಹಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಇಂಥನವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಾಗ ಸಗಣೀಯ ಗೊಬ್ಬಿರದ ಅಂಶ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಸಗಣೀಯನ್ನು ಗೊಬ್ಬಿರವಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಇಂಥನ ಗುಣ ಬಳಕೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಎರಡೂ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಗಣೀಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ವಾವರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

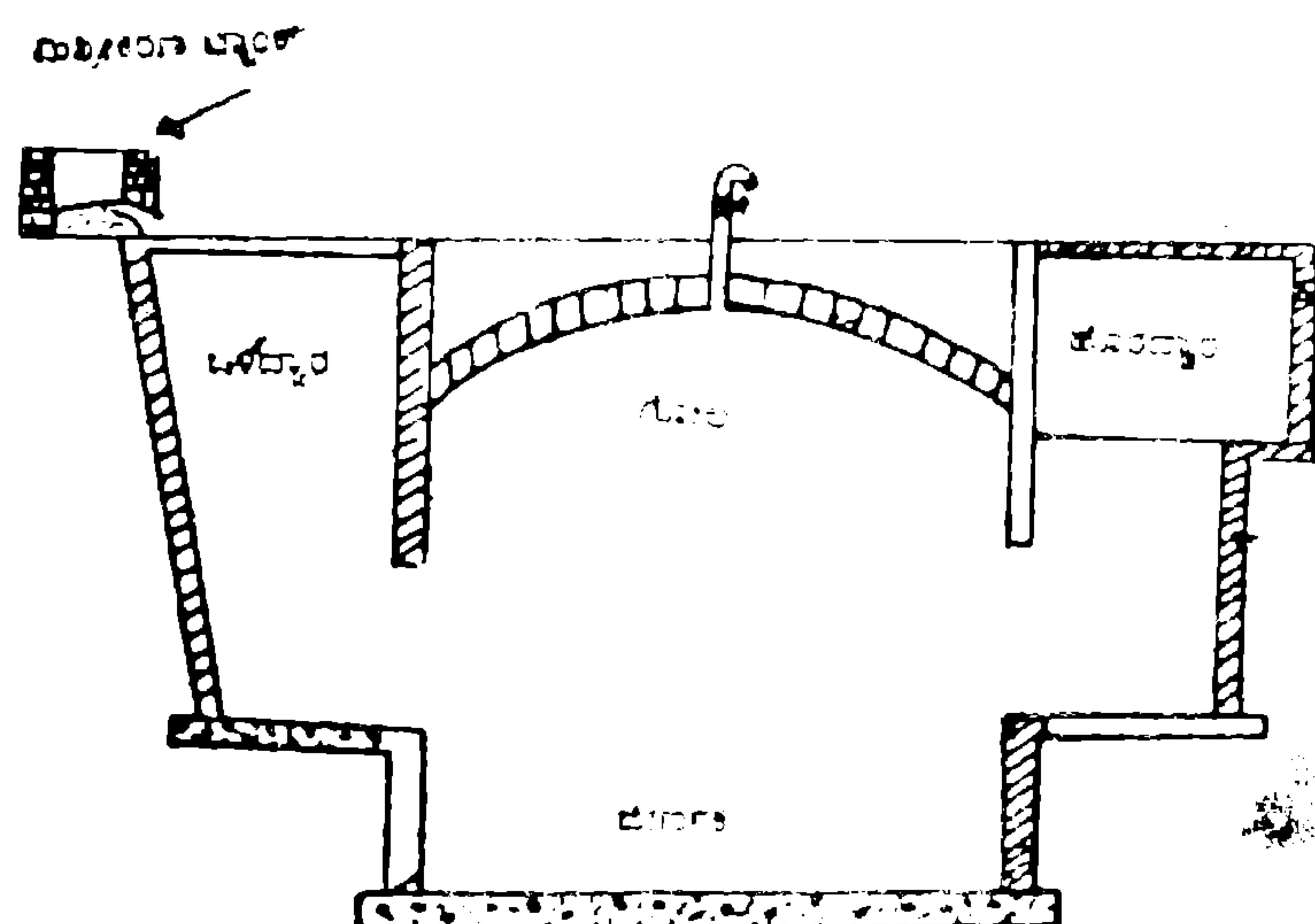
ಕಾರ್ಬನಿಕ ವಸ್ತುವನ್ನು ವಾಯುರಹಿತ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳಿಯಗೊಟ್ಟಾಗ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಬಿಡುಗಡೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇಕಡ 60 ಭಾಗ ಮಿಥೇನ್ ಇದು ಗಾಳಿಯೋಡನೆ ಬೆರೆತು ಉರಿದಾಗ ಹೊಗೆಯಿಲ್ಲದ ಜ್ಞಾಲೆ ಮಟ್ಟಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಶಾಖವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದು.

ಸಗಣೀ ಮತ್ತು ನೀರನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ತಯಾರಿಸಿದ ರಾಡಿಯನ್ನು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ವಾವರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಣದ ಗುರುತನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.) ಚೋರಲಾಗಿರುವ ಉಕ್ಕಿನ ಸಿಲಿಂಡರು ರಾಡಿಗೆ ಗಾಳಿಯ ಸಂಪರ್ಕ ಸಿಗದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಆಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವು ಸಂಗ್ರಹವಾದಂತೆ ಸಿಲಿಂಡರು ಮೇಲಕ್ಕೆರುವುದು. ಅನಿಲವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬೇಗಳ ಮೂಲಕ ಒಲೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು.

ಒಂದೊಂದು ಮನೆಯವರ ಬದಲು ಇಡೀ ಗಾಂಘಸ ಜನ ಸಮುದಾಯವೇ ನಿಭಾಯಿಸಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ವಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಅನಿಲವನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿ ವೆದ್ದೀತ್ತು ಪಡೆಯಲೂ ಸಾಧ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಗಾಮೀಣ ಜನರ ಸಹಕಾರ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ.

ತೇಲುವ ಅನಿಲಧಾರಕ ಮಾದರಿ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಯಂತ್ರ

ಷ್ಟಾರ ಸೋಲಮಾದರಿ ಜೈವಿಕಾನಿಲ ಯಂತ್ರ (ಉತ್ತರ ಮಾದರಿ)

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಉಷ್ಣತೆ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ವಾವರಗಳು ಎಲ್ಲ ಮತ್ತುಮಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಗತ್ಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನಿಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲವು. ಸುಲಭ ತಂತ್ರಜ್ಞನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಅವುಗಳ ಇತರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳೆಂದರೆ:

1. ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪಡೆಯುವುದು.
2. ಶಕ್ತಿಯ ಚೋತೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಗೊಬ್ಬಿರವೂ ಸಿಗುವುದು.

(13ನೇ ಪ್ರಬ್ಲೆ ನೋಡಿ)

ಎನ್‌ಜೆಯ

ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ವಾಹಕ ರಾಕೆಟ್

— ಕೆ.ಎಸ್. ರವೀಶ್ರಮಾರ್

1987ರ ಮೇ 15ರಂದು ಸೋವಿಯತ್ ಒಕ್ಕೂಟ 'ಎನ್‌ಜೆಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಾಹಕ ರಾಕೆಟನ್ನು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥವಾಗಿ ಉಡಾಯಿಸಿತು. ಅದು ಒಮ್ಮೆಗೆ 100 ಟನ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ತೂಕವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿದೆ.

ಎನ್‌ಜೆಯ 2000 ಟನ್ ತೂಗುತ್ತದೆ. ಎನ್‌ಜೆಯದ ಸುಧಾರಿತ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 270 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ತೂಕದ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ದಿಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಅಮೆರಿಕದ ಚಾಲೆಂಜರ್‌ನಂಥ ಒಂಬತ್ತು ಪೂರ್ವಮಲಾಳಿಗಳನ್ನು ಅದು ಹೊಕ್ಕೊಯ್ದಿಬಲ್ಲದು.

ಎನ್‌ಜೆಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಹಂತದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತ್ರಸ್ತ್ರಾ (ನೂಕು ಭಾಗಗಳು)ಗಳಿವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಜನ್

ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಕಾರ್బನ್ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಸಾಮರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಹಂತ. ಇದು ತ್ರಸ್ತ್ರಾಗಳಿಂದ ಸುತ್ತುವರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಮತ್ತು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನನಗಾಗುವ ಕನಕುಗಳು

ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನಿಲ್ದಾಣಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಅಂತರಗ್ರಹಯಾನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವಂತೆ ಎನ್‌ಜೆಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು 'ಮಿರ್' ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಗಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಗಗನಯಾತ್ರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪಡೆದಿದೆ. ಅಂತರಿಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳು ಹಾಗೂ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಮುಚ್ಚಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಅವಶ್ಯ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಎನ್‌ಜೆಯ ಪೂರ್ವಸಬಲ್ಲುದು. ಪೂರ್ವಮಾರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಖಚಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದ ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳನ್ನು, ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಡೈಫ್ರಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಪೂರ್ವಮಾರ್ಪಣದಲ್ಲಿ ಉಲಿದು ದೀಘ್ರೋಕಾಲ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗುವ ಯಾನಿಗಳಿಗೆ ಎನ್‌ಜೆಯ ಅಗತ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸೋವಿಯತ್ ತಜ್ಜರ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯ ಲೇಷರ್ ಕಿರಣ ಬಳಸಿ ಪೂರ್ವಮಾರ್ಪಣದ ಏದ್ಯತ್ತನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಾಗಿ ಎನ್‌ಜೆಯ ಮುಖ್ಯ ಪಾಠ್ಯವಹಿಸಬಲ್ಲುದು.

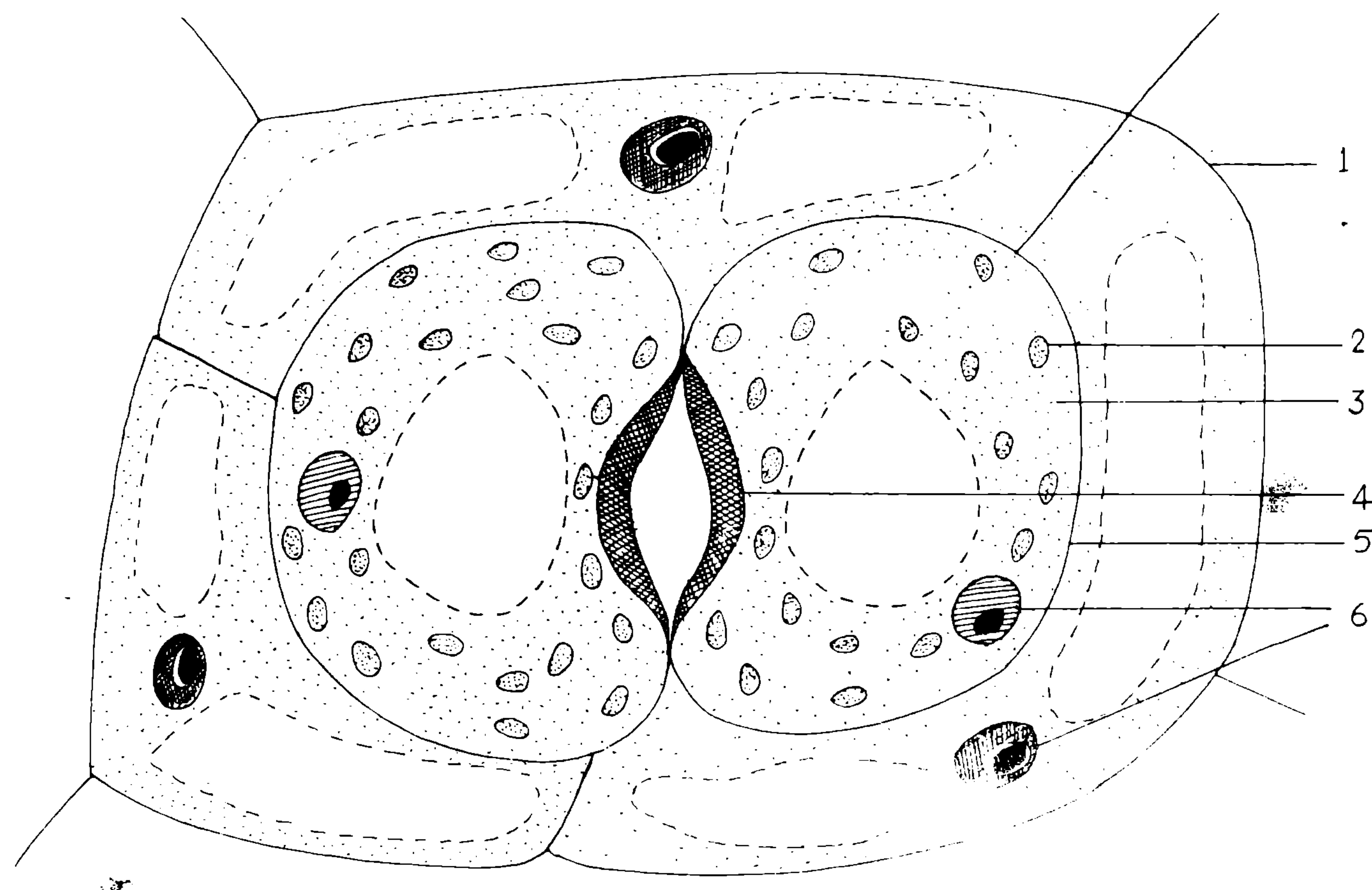
ಓಜೋನ್ ಪದರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಹಾನಿ

ರಾಕೆಟ್‌ಗಳ ಉಡಾವಣೆಯಿಂದ ಭೂಮಿಯ ರಕ್ಷಾಕ್ರಷಿಕಾರದ ಓಜೋನ್ ಪದರಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಓಜೋನ್ ಪದರವನ್ನು ಹರಿದು ಮುನ್ನಿಸುವಾಗ ಇಂಥನ ದಹನರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಓಜೋನ್ ಪದರಕ್ಕೆ (18ನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಸೋಡಿ)

ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಉಸಿರಾಟದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣ ದ್ಯುತಿಸ್ಕ್ರೀಡ್ ಮತ್ತು ಆಕ್ಷಿಜನ್ ಅನಿಲಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗುವುದು ಪತ್ರರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಪತ್ರರಂಧ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬಾಷ್ಟು ವಿಸರ್ಜನೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೂ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪತ್ರರಂಧ್ರಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕುಶಲತೆ ಬಹುಶಃ ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಾರದು. ಪತ್ರರಂಧ್ರಗಳು ಹಗಲು ತೆರೆದಿದ್ದು ರಾತ್ರಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಥಾವ ಅವರು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಪತ್ರರಂಧ್ರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳು ಕಾರಣ (ಚಿತ್ರ 1). ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶೋಷಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪತ್ರಹರಿತ್ವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಕೊಲ್ಲರೋಪಾನ್ಸಾಗಳಿವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳು ಸಕ್ಕರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಕ್ಕರೆ ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಕೋಶರಸವು ಸಾಂಧ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಒತ್ತುಡ ವೃತ್ತಾಸದಿಂದಾಗಿ ನೀರು ಸಹಾಯಕ ಕೋಶಗಳಿಂದ ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳ ಒಳಕ್ಕೆ ಹರಿಯುತ್ತದೆ(ಒಳ ಪರಾಸರಣ). ಹಿಂತೆ ಒಳಬಂದ ನೀರು ರಸದಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಗಾಡ್‌ ಕೋಶಗಳ ತೆಳು

(16ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿ

ಚಿತ್ರ 1 : ಪತ್ರರಂಧ್ರದ ರಚನೆ: 1. ಸಹಾಯಕ ಕೋಶ
2. ಕೊಲ್ಲರೋಪಾನ್ಸ್ 3. ಗಾಡ್ ಕೋಶ 4. ದಪ್ಪವಾದ
ಒಳಕೋಶ ಭಿತ್ತಿ 5. ತೆಳುವಾದ ಹೊರಕೋಶ ಭಿತ್ತಿ
6. ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್

ದೈನಾಸಾರ್ – 150ನೇ ‘ಮಟ್ಟೆ ಹಬ್ಬ’

ನಾಮಕರಣ ಸಂಧಭ್ರ

– ನಾರಾಯಣ ಶೈಕ್ಷಣಿ ಕೆ.

ದೈನಾಸಾರ್ 150ನೇ ಮಟ್ಟೆ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಅಚರಿಸುತ್ತಿದೆ ಅಂದಾಗ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದಲ್ಲವೇ?

ಸುಮಾರು ನೂರ ನಲ್ಕುತ್ತು ಮೀಲಿಯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಟಾಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನಾಳಿದ ಸರೀಸೃಪಗಳ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸಾಬಿನ ಎಸ್ಯೂಯಾರಿಯಾದ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ತಿಳಿದಾಗ ‘ಮಟ್ಟೆ ಹಬ್ಬ’ ದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬೆಳಕು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ರಂಗಸಜ್ಜಕೆ

ಪೆಲಿಯೋಜಾಯಿಕ್ ಶಕ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ (225 ಮೀಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ) ಸರೀಸೃಪಗಳು ಬಣ್ಣಿದ ಗರಿಗಳಿರುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಿಯೂ ಹಿಗ್ಗಿದ ದೇಹಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅಧಿಕ ಬಾಹುಬಲದ ದೈನಾಸಾರ್ಗಳಾಗಿಯೂ ಕವಲೊಡೆದುವು; ಮೊಟ್ಟೆಗಳ ಬದಲು ನೇರವಾಗಿ ಮರಿಗಳಿಗೆ ಜನ್ಮನೀಡುವ ಸಸ್ತನಿಗಳು ವಿಕಾಸಗೊಂಡುವು. ಆಮದರಿಂದಲೇ ಸರೀಸೃಪಗಳು ಸಸ್ತನಿ, ದೈನಾಸಾರ್ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿತರು. ಮಿಸಾಜಾಯಿಕ್ ಶಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಜೀವ ವಿಕಾಸ ವೃಕ್ಷಪು ಸೊಂಪಾಗಿ ಚಿಗುರೊಡೆಯಿತು.

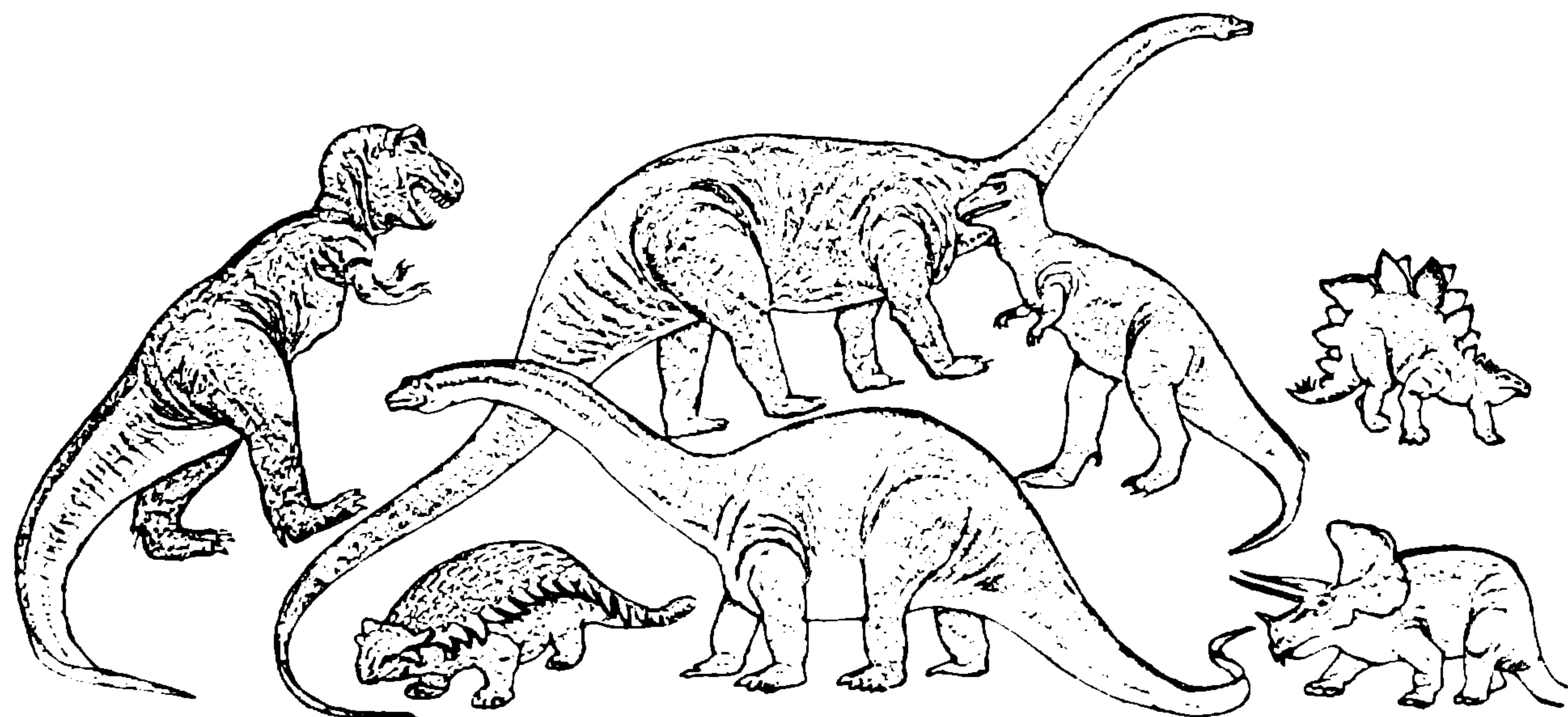
ಅತಿರಭ ಮಹಾರಭರು

ದೈನಾಸಾರ್ಗಳ ಉಳಿಕೆಗಳು ಮಿಸಾಜಾಯಿಕ್ ಶಕದ ಪದರು ಶಿಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬಂದಿವೆ. ಉಳಿಕೆಯ

ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಕುರುಹನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವ ದಂದರೆ ಪತ್ತೇದಾರಿ ಕಾದಂಬರಿಯೊಂದನ್ನು ಓದಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಂತೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿ, ನೀರಲ್ಲಿ ಈಜಾಡಿ, ಆಗಸದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೋಳಿಗಾತ್ರದಿಂದ ಹಿಡಿದು 20 – 25 ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಉದ್ದವಿರುವ ರಾಕ್ಸಾಕಾರದ ದೈತ್ಯ ಸರೀಸೃಪಗಳ ಮೈನವಿರೇಳಿಸಬಲ್ಲದ್ವಾಗಳು ಅಂದಿನವು. ‘ಅಲೋಸಾರ್’ ಎನ್ನುವ ದ್ವಿಪಾದಿ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಯ ದೇಹದ ಉದ್ದ 12 ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಗಳಷ್ಟು. ಇದರ ತಲೆಯ ಉದ್ದವೇ ೧೦ ಮೇಟ್ರಿಕ್. ‘ಕ್ಲೈರನಾಸಾರ್ಸ್’ಗಳಿಂಬ ಸರೀಸೃಪಗಳ ದೇಹದ ಉದ್ದವು ೧೫ ಮೇಟ್ರಿಕ್‌ಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಅಧಿಕ. ಅವುಗಳ ತಲೆಗಳು ನೆಲದಿಂದ ಸುಮಾರು ೬ ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಮೇಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದೈತ್ಯನಮ್ಮೆ ನಿರ್ದಯಿಯಾದ ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಟ್ಟಿಲ್ಲವಂತೆ.

ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ೨.೫ ಮೇಟ್ರಿಕ್ ಉದ್ದದ ದ್ವಿಪಾದಿ ‘ಸಿಲಾಪ್ಲಿಸ್’ ತುಂಬಾ ಬುರುಕು. ‘ಅರ್ಧಿಕ್ಲೋಲಿಷ್ಪ್ಲಾ’ಗಳು ಪಕ್ಕಿಗಳಿಂತೆ ಕಾಲುಗಳಿರುವ ಹಗುರ ದೇಹದ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದ ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು.

ಮಾಂಸಾಹಾರಿ ಸರೀಸೃಪಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಸ್ಯಾಹಾರಿ ದೈನಾಸಾರ್ಗಳು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು

ದೈನಾಸಾರ್ ಪ್ರವಿಧಿ

ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಚತುರ್ವಾದಿ 'ಸ್ವಿಗಾ ಸಾರಸ್' ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಅಗಲವಾದ ಹಲಗೆಯಂತಹ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಾಲದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಪಾದ ಮುಖ್ಯಗಳಿಂದ್ದವು. 'ಅಂಕೈಲೋ ಸಾರಸ್'ಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ಆಮೆ ಚಿಟ್ಟಿನಂತಹ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೊದಿಕೆಯಿತ್ತು. 'ಟಿಸಾರಾಟಾಪ್ಸ್'ಗಳಿಗೆ ಮೂತಿಯಲ್ಲಿ ಖಡ್ಡಮೃಗಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ಕೊಂಬಗಳಿಂದ್ದವು.

27 ಮೇಟರ್ ಉದ್ದೇಶ್ಯ 12 ಮೇಟರ್ ಎತ್ತರವಿರುವ 'ಡಿಪ್‌ಫ್ಲೋಡೋಕ್ಸ್'ಗಳು ಏವತ್ತು ಟನ್ ತೂಕದ ತಮ್ಮ ದೇಹವನ್ನು ಹೊರಲಾರದೆ ನೀರಿನ ಹೊಂಡ ಅಥವಾ ಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೇ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ 'ಬ್ರಾಂಟೋಸರಸ್' 'ಬ್ರಾಂಕಿಯೋಸಾರ್'ಗಳು ಕೂಡ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಬಹುತೇಕ ಸಮಯವನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲೇ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಗಾತ್ರದ ಸರೀಸೃಪಗಳಿಗೆ ದಿನಪೂರ್ವಾಂದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರ ಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಡ್ಯೂನಾಸಾರ್‌ಗಳು ನಲ್ಲಿತ್ತಕೂ ಮಿಕ್ಕಿದ ಉಪವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅವುಗಳ ರೂಪ ಮತ್ತು ಬದುಕು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ವಾಗಿತ್ತು.

ಉರುಳಿದ ಸಂಹಾಸನ

ಡ್ಯೂನಾಸಾರ್ ಮತ್ತು ಸಸ್ತನಿಗಳು ಒಂದೇ ಮರದ ಎರಡು ರೆಂಬೆಗಳು. ಸಮಕಾಲೀನರೂ ಕೂಡ. ಆದರೆ ಮಿಸಾಜಾಯಿಕ್ ಶಕ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ (65 ಮಿಲಿಯ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ) ಡ್ಯೂನಾಸಾರ್‌ಗಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹತಾತ್ ಕಣ್ಣರೆಯಾದುವು.

ಹೀಗಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಆ ರಾಕ್ಷಸ ಸರೀಸೃಪಗಳಿಗೇನಾಯಿತು?

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತೀವ್ರ ಶೋಧ ನಡೆಯಿತು. ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಕಾರ್ಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರು. ಹಿಂದಿನ ಪದರು ಶಿಲ್ಕಾಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗೆ ತಂದರು. ಅನಂತರ ಅದನ್ನು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಸಿಕ್ಕಿದ ಫಲಿತಾಂಶ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿತು. ಈ ಶಿಲ್ಕಾಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿದಿಯಂ ಎಂಬ ಧಾತು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ

ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂತು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಹೊರ ತೊಗಟೆಯ ಶಿಲ್ಕಾಪದರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಧಾತು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂಡುಬಂದರೂ ಅತ್ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಉಲ್ತೋಂತಹ ಆಕಾಶ ಕಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಒಳ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಧಾತು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲಾಘಾತವಾಯಿತೇ? ಡ್ಯೂನಾಸಾರ್‌ಗಳು ಬಲೀಯಾದವೇ? ಇದರೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಜೀವ ಸಂತತಿಗಳು ಅಳಿದವೇ?

ಹೌದು ಎನ್ನತ್ತಾರೆ ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು. "ಸುಮಾರು 10 ಕಿಮೀ ವ್ಯಾಸದ ಉಲ್ತೋಂದು ಭೂಮಿಗೆ ಬಡಿಯಿತು. ಉಲ್ತೋ ಬಿದ್ದ ರಭಸಕ್ಕೆ ನೆಲ ಬಿರಿದು ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿತು. ಆಗಸದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾದ ದೂಳು ತುಂಬಿದ ಕಾಮೋದ ಕೆವಿಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣತೆ ಏಕಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಇಳಿಯಿತು. ಕೊರೆಯುವ ಚೆಳಿಗೆ ಜೀವಸಂಕುಲ ತತ್ತ್ವರಿಸಿಕೊರುವು ಸರೀಸೃಪಗಳು ಕೂಡ."

ಹೇಗಿದೆ ವಾದ?

ಉಲ್ತೋಯು ಸಮುದ್ರ ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿರಲೂ ಬಹುದು. ಆಗ ಸಮುದ್ರ ತಳದಲ್ಲಿ ಶೇಖರವಾಗಿದ್ದ ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಕರಗಿ ಕಾಬ್ಜನ್ ದ್ವಾರಾ ಆಕ್ಸೈಡನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೇರಿದ ಕಾಬ್ಜನ್ ದ್ವಾರಾ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಮತ್ತು ನೀರಾವಿ ಕಣಗಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಶಾಖವನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾಗ 'ಹಸಿರು ಮನೆ' ಪರಿಣಾಮ ಭೀಕರವಾಯಿತು. ಇದರೊಂದಿಗೆ ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲದ ಮಳಿ ಸುರಿದು ಜೀವಕೋಶಗಳು ಕರಗಿಕೊಂಡುವು.

ಆದರೆ ಬೇರೆ ವಾದಗಳೂ ಇವೆ - "ಡ್ಯೂನಾಸಾರ್‌ಗಳ ನಾಶಕ್ಕೆ ಉಲ್ತೋಯೇ ಕಾರಣವಾಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ, ಭೂಖಂಡಗಳ ಚಲನೆ, ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತ ಸ್ವೇಂಟ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದ ರೊಂದು ಕಾರಣವಾಗಿರಲೂ ಬಹುದು."

“ದೈತ್ಯ ಗಾತ್ರದ ದೈನಾಸಾರಾಗಳ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಬುದ್ಧಿ ಚೆಳಿದಿರಲ್ಲ. ಬುದ್ಧಿವಂತ ಸಸ್ತನಿಗಳು ದೈನಾಸಾರಾಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ ತಿಂದು ತೇಗಿದುವು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರೀಸುಪರಗಳ ಸಂತತಿ ಅಳಿದುಹೋದುವು.”

ಇನ್ನೊಂದು ಹೊಸ ವಾದ ಹೀಗಿದೆ – “ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ತವಕದಲ್ಲಿ ದೈನಾಸಾರಾಗಳು ತಮ್ಮ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಿ. ದೇಹದ ಇಕ್ಕೆಡೆಗಳಿಗೆ ರೆಕ್ಕೆ ಪ್ರಕೃಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಚಿಲಿಪಿಲಿಗುಟ್ಟುವ ಹಕ್ಕಿಗಳಾಗಿ ಹಾರಾಡಿದುವು.”

(ಈನೇ ಪುಟದಿಂದ)

3. ಹೊಗೆ, ಮಸಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಅಥವಿಕ ಶಾಖಾದ ಜ್ಞಾಲೆ.
4. ಕಡಮೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ.

ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 1900 ದಶಲಕ್ಷ ಫ್ರಾನ್ ಮೀಟರಿನಷ್ಟು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು. ಇದನ್ನೇ ವಿದ್ಯುದುತ್ವಾದನೆಗೆ ಬಳಸಿದರೆ ಸದ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಸೇಕಡ 75 ಭಾಗ ವಿದ್ಯುತ್ತಾತಯಾರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ. ಇಂತಹ ಸ್ಥಾವರಗಳಿಂದ ಬರಬಹುದಾದ ಗೊಬ್ಬರ ಮಂಗಳೂರಿನ ಕಾಶಾಫೆಯಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ರಸಗೊಬ್ಬರದ ಸೇಕಡ 70ರಷ್ಟು. ಅದೂ ಸ್ವಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ಲಭ್ಯ.

ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲಕ್ಷ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರಗಳು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು, ಮಾನವ ಮಲವನ್ನೂ ಕೊಳೀಯಲು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ಕುನ ಸಿಲಿಂಡರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟಿನ ಸಿಲಿಂಡರನ್ನು ಬಳಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಗೃಹಭಾಳಕೆಯ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಾಲ್ಕು ರಾಸುಗಳಿಧ್ದರೆ ಸಾಕು. ನಾಲ್ಕು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ

ಮುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ

ಶ.ಶ. 1841ರಲ್ಲಿ ಬಿಟಿಷ್ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಸರೀಸುಪ ಒಂದರ ಅವಶೇಷವು ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಜೀವ ತುಂಬಿದಾಗ ಅದರ ದೈತ್ಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಶರೀರ ರಚನಾ ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಂಗತನಾದ ಸರ್ ರಿಚಾಡ್ ಒವೆನ್ ಆಶ್ರಯಚಕ್ತಿನಾಗಿ ‘ದೈನಾಸಾರಾ’ ಎಂದು ಉದ್ದರಿಸಿದ. ಈ ರೀತಿ ಮಟ್ಟಿಕೊಂಡ ‘ದೈನಾಸಾರಾ’ನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಈ ವಣಿ ಅದರ 150ನೇ ಮಟ್ಟೆ ಹಬ್ಬ ಎಂಬುದು ಸ್ವಷ್ಟಿ.

ಹೆಚ್ಚು, ರಾಸುಗಳಿರುವ ಅನೇಕ ಮುಟ್ಟಂಬದವರು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಆಗತ್ಯ ಕೂಡ.

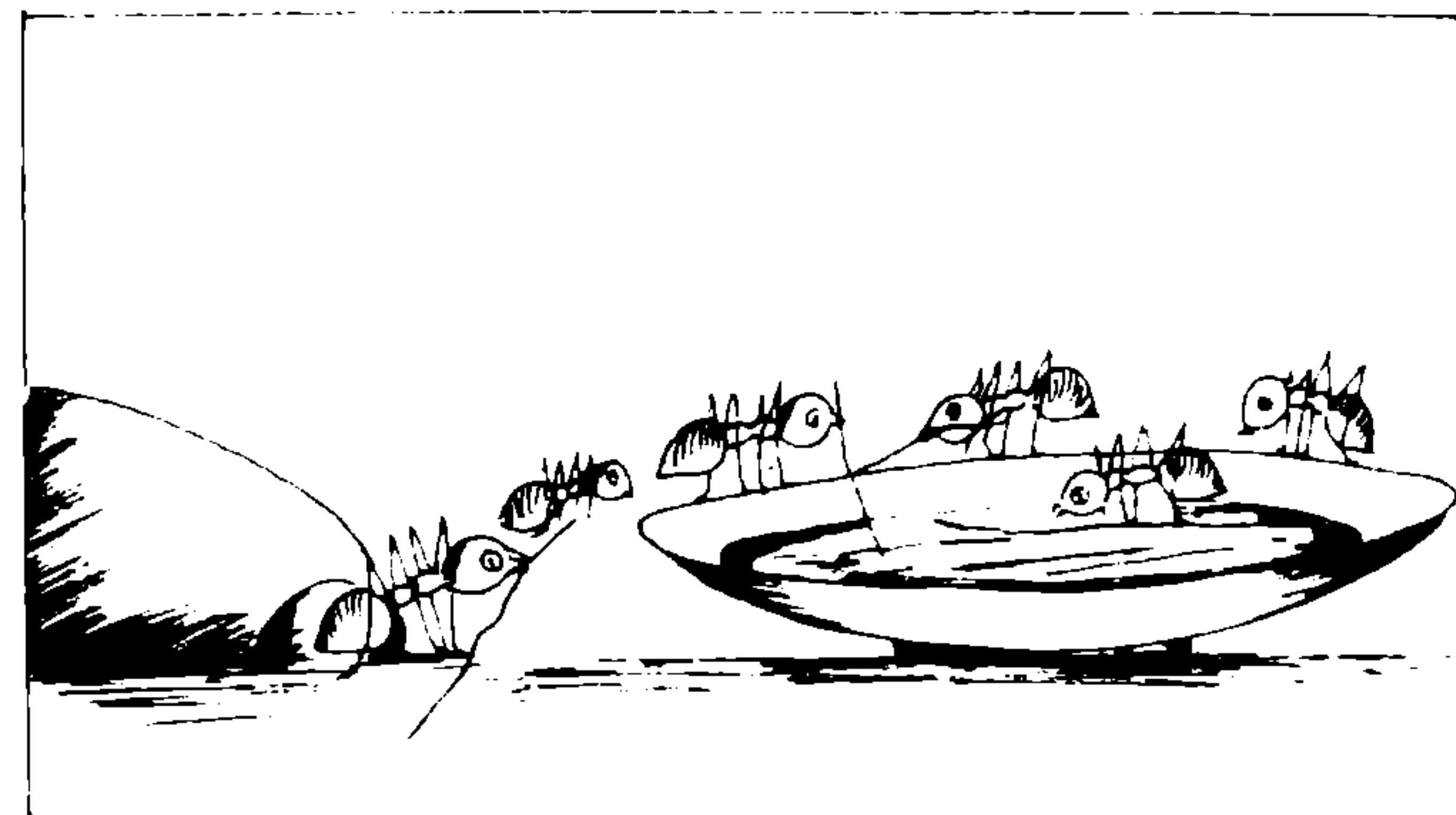
ಸಗಣೆಯ ಬದಲಾಗಿ ಮರದಿಂದ ಉದುರಿದ ಎಲೆಯಂಥ ಸಸ್ಯ ತ್ವಾಜ್ಞಗಳಿಂದ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಗತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುವ ಕೆಲವು ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಸ್ಥಾವರಕ್ಕೆ ಉಣಿಸಿ ವಾಯುರಹಿತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮುದುಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಘಲಪ್ರದವಾಗುವ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆ.

ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಗಿ ಹಲವಾರು ಕಿಮೀ ಸಂಚರಿಸಿ ಹೊರೆ ಹೊತ್ತು ಬಳಲುವ ‘ಕಾಷ್ಟವ್ಯಾಸನ’ದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರಗಳು ವರದಾನವಾಗಬಲ್ಲವು. ಅರಣ್ಯ ನಾಶಪೂ ಇವುಗಳಿಂದ ಕಡಮೆಯಾಗಬಲ್ಲದು.

ಕನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲದ ಬಳಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾದದ್ದು ಕಳಿದೆರಡು ದಶಕಗಳಿಂದಿಚೆಗೆ. ‘ಕನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರ, ವಿದ್ಯಾಮಂಡಳ’ ಯವರು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಾರ್ಥಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ●

ಉದ್ದ ಕತ್ತಿನ ಹೊಜಿಯ ತಳದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀರನ್ನು ಹುಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಜಾಣ ಕಾಗೆ ಕಲ್ಲು ಹರಳುಗಳನ್ನು ಹೊಜಿಯೋಳಿಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ನೀರು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು ಎಂಬ ಕಥೆಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಅವರ ಮನರಂಜನೆಗೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆಯೇ ವಿನಾ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕಾಗೆಗೆ ಅಮ್ಮೆ ಜಾಣ್ಣೆ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ನಂಬಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ. ಆದರೆ ಕಟ್ಟಿರುವೆಗಳು ಅಂಥ ಜಾಣತನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಚುರುಕ್ಕಾ ಎನ್ನುವಂತೆ ಕಚ್ಚುಬಲ್ಲ ಕೆಂಪು ಇರುವೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಿರುವೆ ಎನ್ನುವುದುಂಟು. ಅಮೇರಿಕದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಆ ಬಗೆಯ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಇರುವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ನ್ಯಾ ಆರ್ಲೆಯನ್ನಾನ ಟುಲೀನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಾಣಿ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಆ ಇರುವೆಗಳನ್ನು ಸಾಕಿದರು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಜೇನುತ್ಪಾದನನ್ನು ಇರುವೆ ಗೂಡಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇರುವೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ

ಜಾಣ ಇರುವೆಗಳಿಂದ ಜೇನು ಸಾಗಣೆ

ವರೆಗೆ ಒಂದು ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಮೆಲ್ಲುತ್ತಿದ್ದುವು. ಅನಂತರ ಉಳಿದ ಜೇನುತ್ಪಾದನನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಸಾಗಿಸಲು ಆ ಇರುವೆಗಳು ಒಂದು ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೂಡಿದುವು. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೀ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದ ಒಣಗಿದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ಎಳಿದು ತಂದು ಜೇನುತ್ಪಾದ ಮೇಲೆ ಹರಡಿ ಆ ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೇರಿ ತುಳಿಯ ತೊಡಗಿದುವು. ಹುಲ್ಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಜೇನುತ್ಪಾದನನ್ನು ಹೀರಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಆ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಮ್ಮ ಗೂಡಿಗೆ ಎಳಿದುಕೊಂಡು ಹೋಡುವು.

ದಕ್ಕು ಸೌರಕೋಶಗಳು

ಆಧುನಿಕ ನಾಗರಿಕತೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವುದು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಮತ್ತು ಪೆಟೋಲಿಯಮಾಗಳಿಂದ ಒಸರುತ್ತಿರುವ ಶಕ್ತಿ. ಭೂಗಭದರಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಫಾಸಿಲ್ ಇಂಧನಗಳ ದಾಸ್ತಾನು ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಮುಗಿದು ಹೋಗಿ ನಮ್ಮೆ ನಾಗರಿಕತೆ ಸುಸಿದ್ದು ಬೇಳುವ ಭಯ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಂಧನಗಳ ದಹನದಿಂದ ಪರಿಸರ ಕಲುಷಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಆತಂಕಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳೂ ತಂತ್ರಜ್ಞರೂ ಪರ್ಯಾಯ ಶಕ್ತಿ ಆಕರಂತ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತುಡಿದಾರೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತಿರುವುದೀಗ ಸೌರಶಕ್ತಿ. ಶುದ್ಧ ಸ್ವಚ್ಛ ಸಿಲಿಕನ್ ನಿಂದ ತೆಳುವಾದ ಬಿಲ್ಲಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕೂಡು ಆದರ ಒಂದು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಆಸ್ರೇನಿಕ್

ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖಿದ ಮೇಲೆ ಚೊರಾನ್ ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಅದು ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ತೋಶವಾಗಿ ಸೌರಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಒಡ್ಡಿದರೆ ಅದು ನೇರವಾಗಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ಯಾವ ಹಾನಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

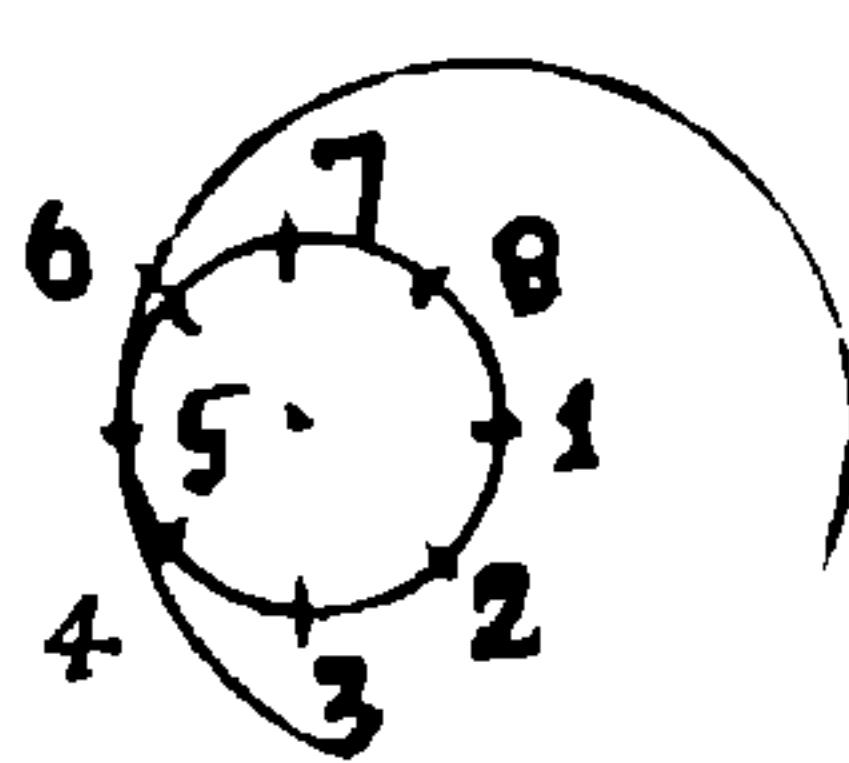
ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೊರತೆಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ವಚ್ಛ ಸಿಲಿಕನ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ತುಂಬ ಹಣ ವೆಚ್ಚಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸಿಲಿಕನ್ ಸೌರಕೋಶದ ದಕ್ಕತೆ ಕೇವಲ 15. ಅಂದರೆ, ಬಿಲ್ಲಿಯ ಮೇಲೆ ಎರಗುವ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಸೇಕಡ 15ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೌರವಿದ್ಯುತ್ತೋಶಗಳನ್ನು

(16ನೇ ಪುಟ ನೋಡಿ)

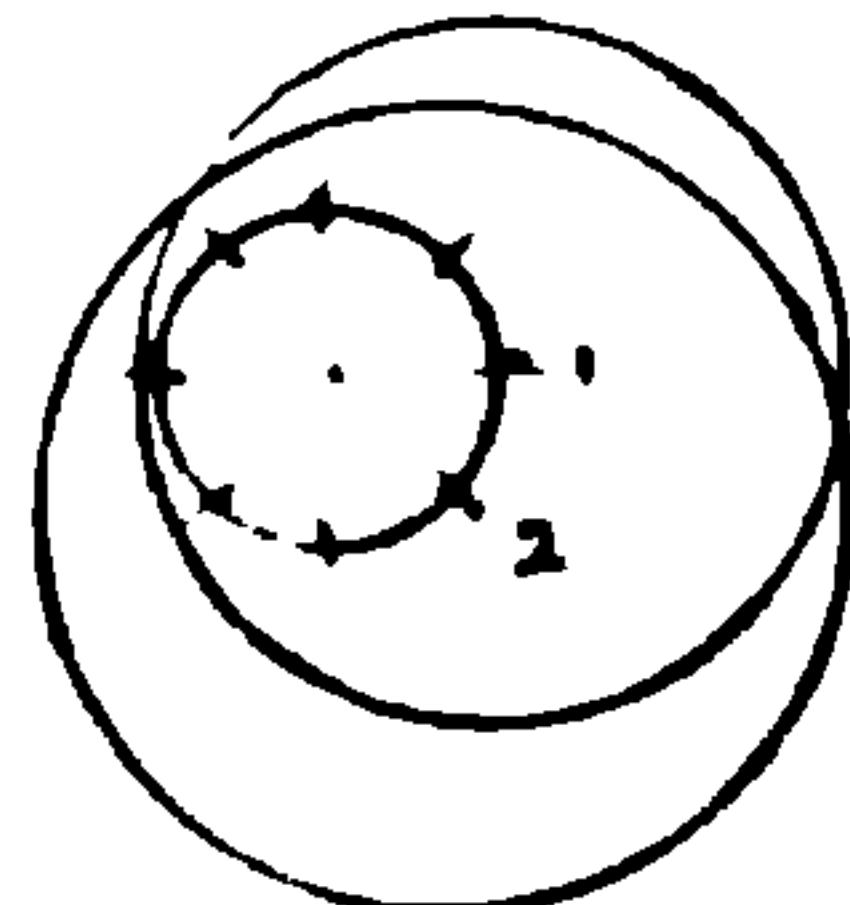
ವಸ್ತುಗಳು ಕಂಟಿಸುವಾಗ ಧ್ವನಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ವಾಯುವಿನಲ್ಲಿ ಅನುನೀಳ ತರಂಗಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿ ಚಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮಾಧ್ಯಮ ಕಣಗಳು ಧ್ವನಿ ತರಂಗ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟಿಸುತ್ತವೆ. ಆಗ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಾಂದೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿರಳೀಕರಣ ಸ್ವಂದಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು ಕ್ರೋವನ ಚಕ್ರ ಉಪಯುಕ್ತ.

ಮುಂದೆ ವಿವರಿಸಿರುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಲೀಖಿಕ್ ನೋಟ್ ಬುಕ್‌ನ ಏರಡು ದಪ್ಪನೆಯ ರಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕ್ರೋವನ ಚಕ್ರ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು. ಅಳತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮೊದ್ದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.

ಬಿಳಿ ಹಾಳೆಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 0.5 ಸೆಂಟೀ ಶ್ರೀಜ್ಞವಿರುವ ವೃತ್ತ ರಚಿಸಿ, ಆದರ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಎಂಟು ಸಮ ಪಾಲು ಮಾಡುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸು. ಇಮ್ಮು ಚಿಕ್ಕ ವೃತ್ತ ರಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವಾದರೆ ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನೇನೇ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚು. ಈ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು 1, 2, ..., 8 ಎಂದು ಹೆಸರಿಸು. 1ನೇ ಬಿಂದುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು 1 ಸೆಂಟೀ ಶ್ರೀಜ್ಞ ಇರುವ ವೃತ್ತ ರಚಿಸು (ಚತ್ರ, 1). 2ನೇ ಬಿಂದುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು 1.2 ಸೆಂಟೀ ಶ್ರೀಜ್ಞವಿರುವ ವೃತ್ತ ರಚಿಸು (ಚತ್ರ, 2). ಇದೇ ರೀತಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ 3, 4, ...,

ಚತ್ರ : 1

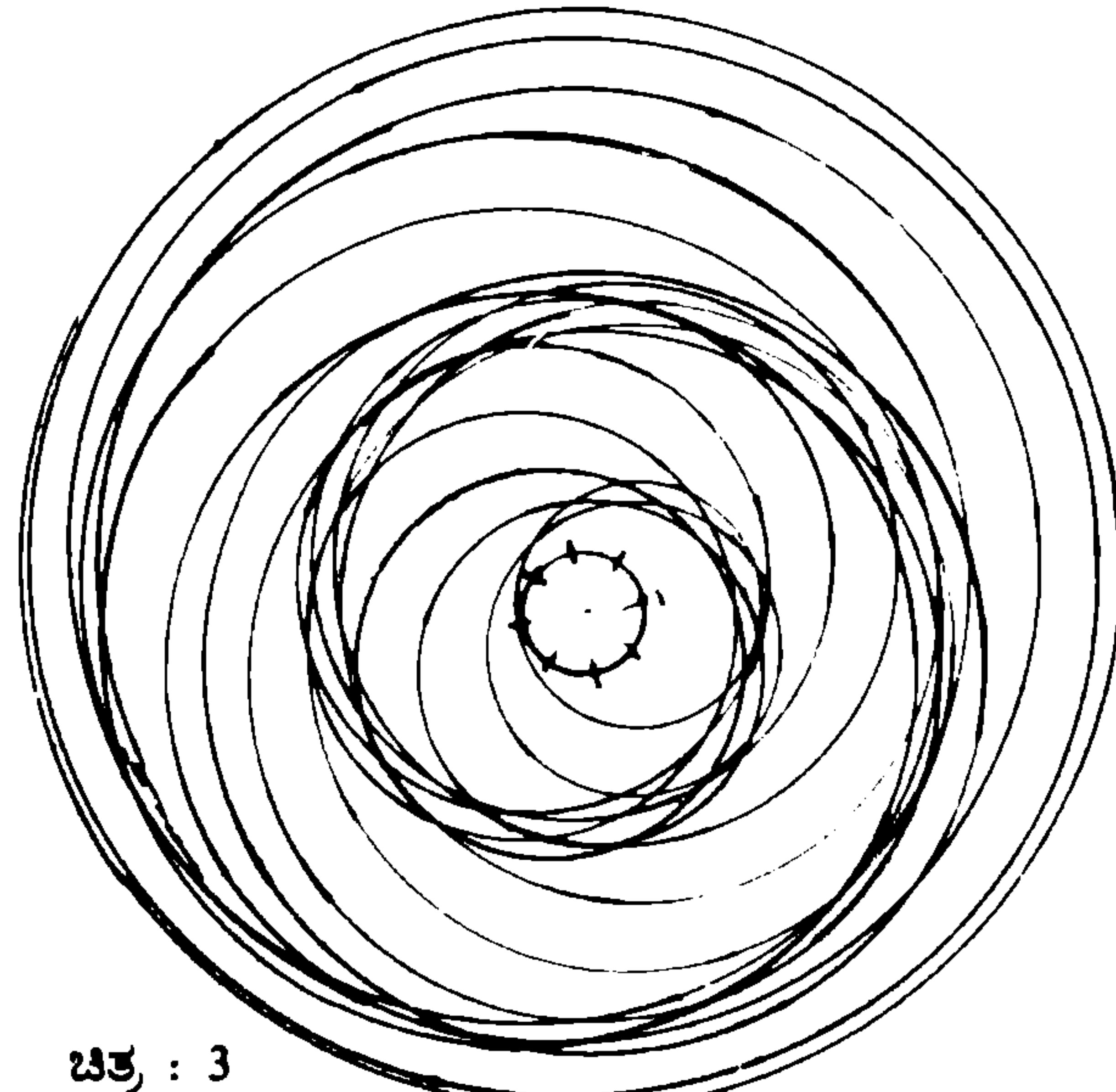

ಚತ್ರ : 2

ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸು. ಪ್ರತೀ ಬಾರಿ ಶ್ರೀಜ್ಞವನ್ನು 0.2 ಸೆಂಟೀ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮರೆಯದಿರು. 8ನೇ ಬಿಂದು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಇರುವ ವೃತ್ತ ರಚಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಪ್ರಮಾಣ: 100ದ ಮೊದಲ್ಲೊಂದು ಪ್ರತಿ

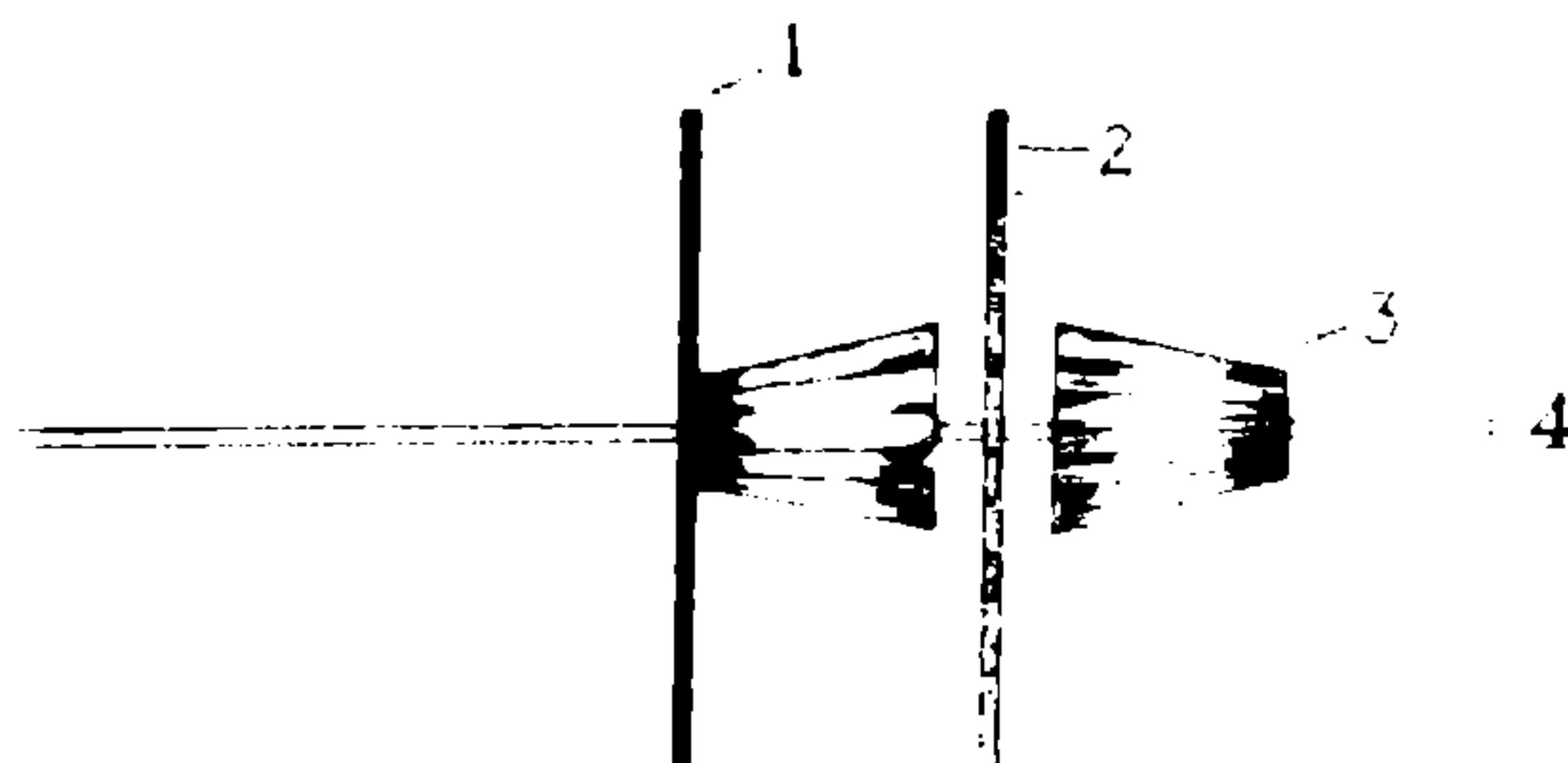
ಬಿಂದುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ವೃತ್ತ ರಚಿಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸು. ಪ್ರತಿ ಬಾರಿ ಶ್ರೀಜ್ಞ 0.2 ಸೆಂಟೀ ನಿಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ಮರೆಯದಿರು. ಲೀಖಿಕ್ ನೋಟ್ ಬುಕ್‌ನ ಒಂದು ದಪ್ಪನೆಯ ರಟ್ಟಿನ ಆಗಲಕ್ಕಿಂತ ಹೊಂಚ ಕೊಂಚ ಕೆಮ್ಮೆ ಆಗಲದ ವಿನ್ಯಾಸ ದೂರೆಯಿವ ತನಕ ವೃತ್ತಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತಿರು.

ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ರಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಟಿಸಿ ಅದು ಕೆಡದಂತೆ ರಟ್ಟಿನ್ನು ವೃತ್ತದ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸು (ಚತ್ರ, 3).

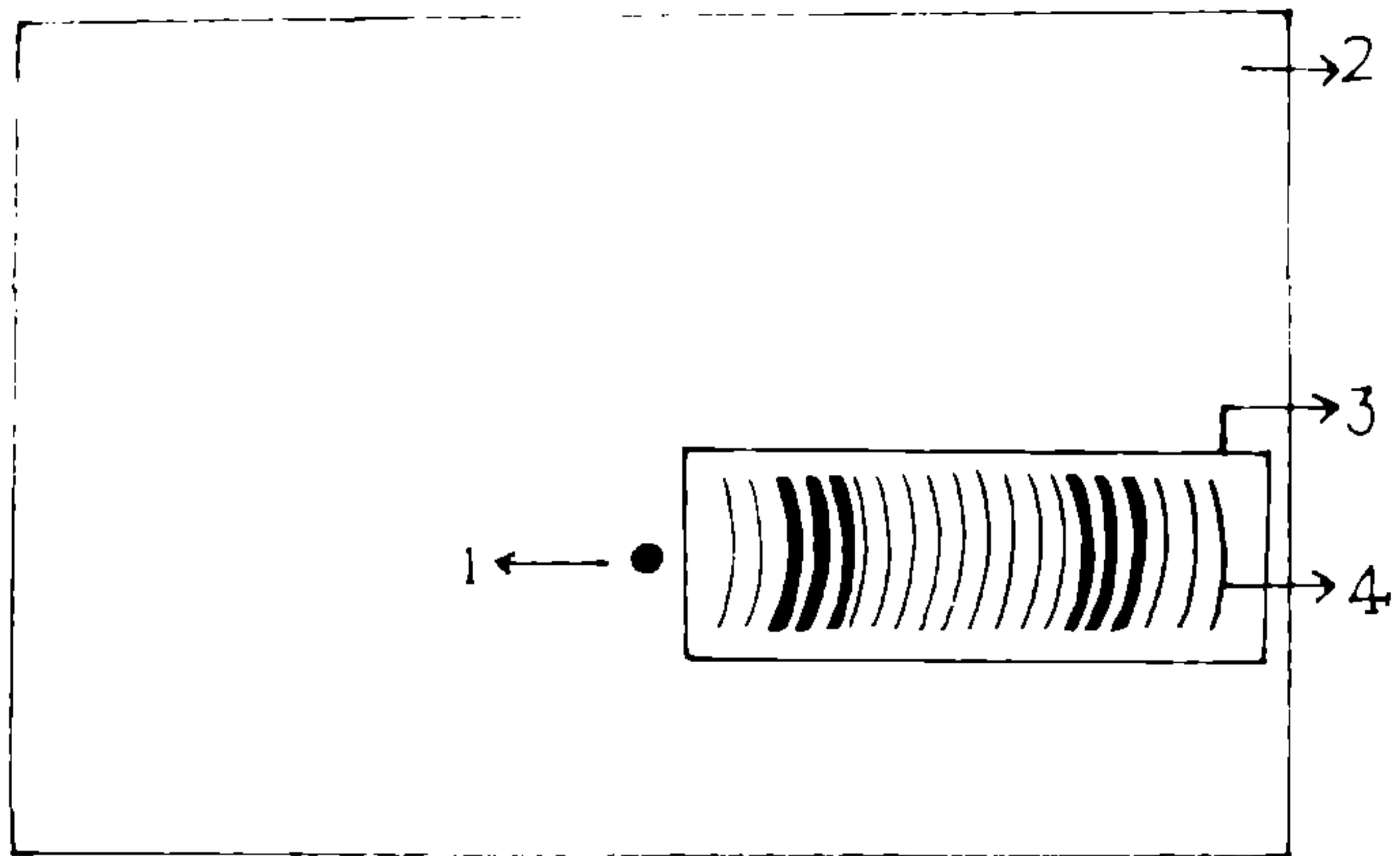

ಚತ್ರ : 3

ಸ್ಕೆಲಾನ ಹಳೆಯ ಸ್ಕ್ರೋಟ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಯುಕ್ತ ಗಟ್ಟಿ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸದ ಕೇಂದ್ರದ ಮೂಲಕ ತೂರಿಸಿ, ವಿನ್ಯಾಸ ಇರುವ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ರಟ್ಟಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ತಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ಈ ರಟ್ಟಿ ತಿರುಗುವಾಗ ಒರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ (ಚತ್ರ, 4) ರಲ್ಲಿ

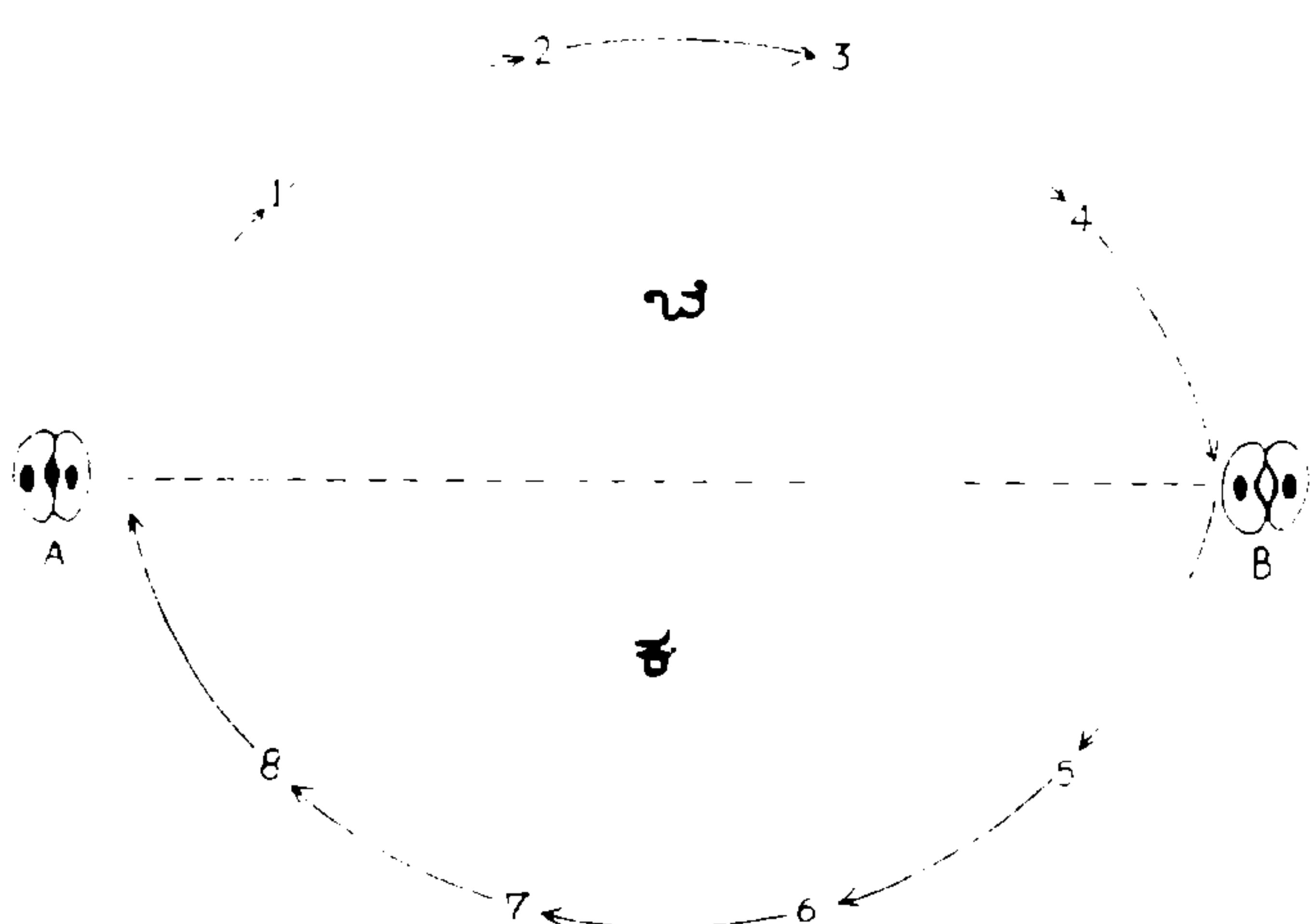

ಚತ್ರ : 4 1. ಕಂಡ ಇರುವ ರಟ್ಟಿ 2. ವಿನ್ಯಾಸ 3. ಟೂರ್ 4. ಸ್ಕ್ರೋಟ್ (ಅರ)

ಚಿತ್ರ : 5 1. ಸ್ಕೋರ್ (ಅರ್) 2. ಕಿಂಡಿ ಇರುವ ರಟ್ಟು,
3. ಕಿಂಡಿ 4. ಕಿಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ಕಾಣುವ ವಿನ್ಯಾಸ

(10ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಚಿತ್ರ 2 : A. ಬಾಯಿ ಮುಖ್ಯದ ಪತ್ರರಂಥ್ರ B. ಬಾಯಿ ತೆರೇದ
ಪತ್ರರಂಥ್ರ 1. ದೃತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ 2. ಸಾರೀಕೃತ ದಾವಣಾದ
ಹೆಚ್ಚಳ 3. ನೀರಿನ ಒಳ ಪರಾಸರಣಾ 4. ಉತ್ತರದ ಹೆಚ್ಚಳ
5. ದೃತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ ಸ್ಥಗಿತ 6. ಸಾರೀಕೃತ ದಾವಣಾ ಕಡಮೆ
7. ನೀರಿನ ಹೊರ ಪರಾಸರಣಾ 8. ಕಡಮೆ ಉತ್ತರ
ಕ: ಕತ್ತಲೆ ಶ್ರಯ, ಬೀ: ಬೀಳಿನ ಶ್ರಯ

(14ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ಈಗ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವದೇನಿದ್ದರೂ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಮೇಲಾಗಿ ಕೃತಕ ಉಪಗ್ರಹ ಯೋಜನೆಗೆ ತಗಲುವ ಭಾರೀ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸೌರ ವಿದ್ಯುತ್ಯೋಳಗಳ ಬೆಲೆ ಲೀಕ್ಟ್‌ರ್‌ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಕೂರತೆಗಳನ್ನು ನೀಗಲು ಮತ್ತು
ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯೋಪಯೋಗಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು
ಸತತ ತ್ವರಿತ ನಡೆದಿದೆ. ಅಮೆರಿಕದ ವೇರಿಯನ್‌
ಅಂಡ್ರೋಸ್‌ರ್ಯಾಚ್‌ ಕಂಪನಿಯವರು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು

ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಯಾತ್ರೆ ಪೇಸ್ಟ್ ಟ್ರೋಬಿನ್ ಮುಚ್ಚುಳ್ಳ
ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರಟ್ಟು ಸರಾಗವಾಗಿ ನಟ್ಟಿಗೆ
ಶಿರುಗುವಂತೆ ಮಾಡು. ಇನ್ನೊಂದು ರಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತು
5 ದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕಿಂಡಿ ಕೊರೆದು ಅದು ವಿನ್ಯಾಸ
ಇರುವ ಚರ್ಕದ ಮುಂದೆ ಬರುವಂತೆ ಸ್ಮೃತಿಗೆ ಪೋಣಿಸಿ
ದೃಢವಾಗಿ ನಲ್ಲಿಸು.

ಕೂಗ ವಿನ್ಯಾಸವರುವ ಚಕ್ರವರ್ತನ್ಯಾ ಜೋರಾಗಿ ತಿರುಗಿಸಿ
ಕೊಂಡಿಯ ಮೂಲಕ ನೋಡು. ಸಾಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು
ವಿರಳೀಕರಣ ಸ್ವಂದಗಳು ರಚ್ಯಿನ ಮಥ್ತುದಿಂದ ಅಂಚಿಗೆ
ಚಲಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.

ಹೊರಕೋಶ ಭಿತ್ತಿ ಹಚ್ಚು ಉಬ್ಬತ್ತದೆ. ದಪ್ಪನೆಯ
 ಒಳಕೋಶ ಭಿತ್ತಿ ಕಮ್ಮೆ ಉಬ್ಬತ್ತದೆ. ತತ್ವರಿಣಾಮವಾಗಿ
 ಪತ್ರರಂಧ್ರ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿ ದ್ಯುತಿಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ
 ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಗಲು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಸಕ್ಕರೆ
 ಉಸಿರಾಟದ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಯವಾಗಿ ನೀರು ಮತ್ತು
 ಕಾರ್ಬನ್ ಡ್ಯೂಆಕ್ಸಿಡ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಗಾಡ್‌
 ಕೋಶಗಳ ಕೋಶರಸ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರುಳುತ್ತದೆ.
 ನೀರು ಹೊರಸರಿದು (ಹೊರ ಪರಾಸರಣ)
 ಕೋಶಭಿತ್ತಿಗಳೂ ಪೂರ್ವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಮರುಳುತ್ತವೆ. ಇದರ
 ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪತ್ರರಂಧ್ರ ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ
 (ಚಿತ್ರ 2).

ಬಾಹ್ಯ ಆವರ್ಣಾದಿಂದ ಹರಿದು ಬರುವ ಶಕ್ತಿಯ
ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಖಾದಿಯಾಗಿ ತೆರೆದು ಮುಚ್ಚುವ
ಪತ್ರರಂಥ್ರ ಒಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಲ್ಯಾದ
ಮತ್ತೇನು? ●

ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಲೀಯರ್ ಆಸ್‌ನ್ಯಾಡ್
ವಂಬುದು ಗ್ರಾಲೀಯರ್ ಮತ್ತು ಆಸ್‌ನ್ಯಾರ್ಗಳ
ಸಂಯುಕ್ತ. ಅದರ ಒಂದು ಪದರದ ಮೇಲೆ
ಗ್ರಾಲೀಯರ್ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯರ್ ಆಸ್‌ನ್ಯಾಡ್‌ನ
ಇನ್ನೊಂದು ಪದರವಿರುವ ಬಿಲ್ಲೈಯನ್ನು
ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಅದರ ದಕ್ಕತೆ 27.6ಕ್ಕೆ
ಎರುವದೆಂದು ಅವರು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ದಕ್ಕತೆ
ಹೆಚ್ಚು ಕೆಡಮೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು. ಅದರೆ ಗ್ರಾಲೀಯರ್
ಆಸ್‌ನ್ಯಾಡ್ ಅಗ್ಗಿಬಾದ ಪದಾರ್ಥವೇನಲ್ಲ. ಅದನ್ನು
ಅಗ್ಗಿಬಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

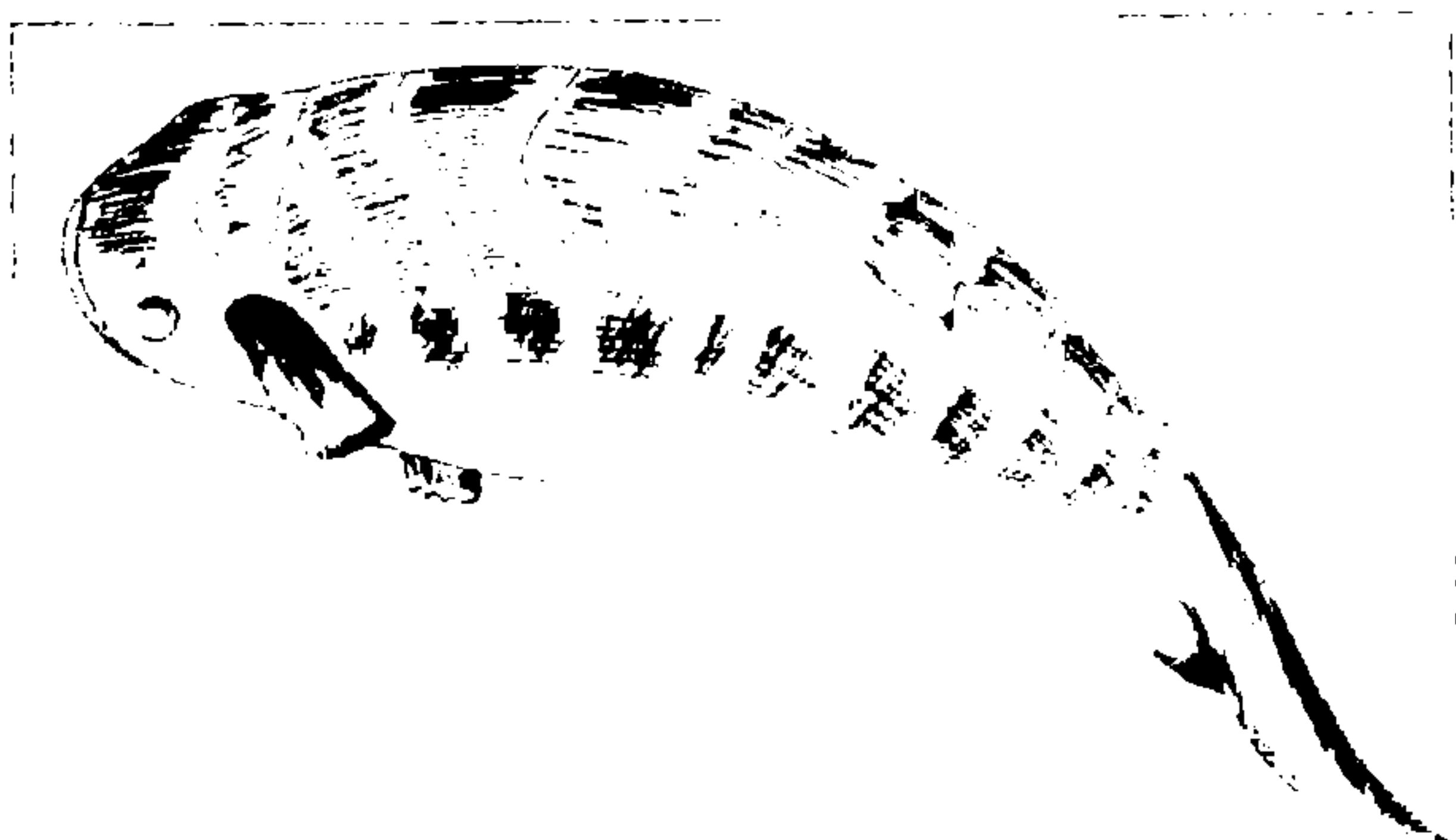
ಪರಿಸರ : ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಯುದ್ಧ

ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ದೃಷ್ಟಿಗಳು
— ಸಮರ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟುರು

ಜಗತ್ತನ್ನೇ ತಲ್ಲಿಗೊಳಿಸಿದ ಹೊಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೋ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಚ್ಚು ತೈಲವನ್ನು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಲಿದ ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಎಕ್ಕೆ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದ ಕುಕ್ಕೆವನ್ನು ‘ಪರಿಸರ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಇಂದು-ನಿನ್ನಯಿಂದಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಯುದ್ಧದಷ್ಟೇ ಪಾರ್ಚೀನ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ. ಪರಿಸರವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವುದೇ ಒಂದು ಯುದ್ಧ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

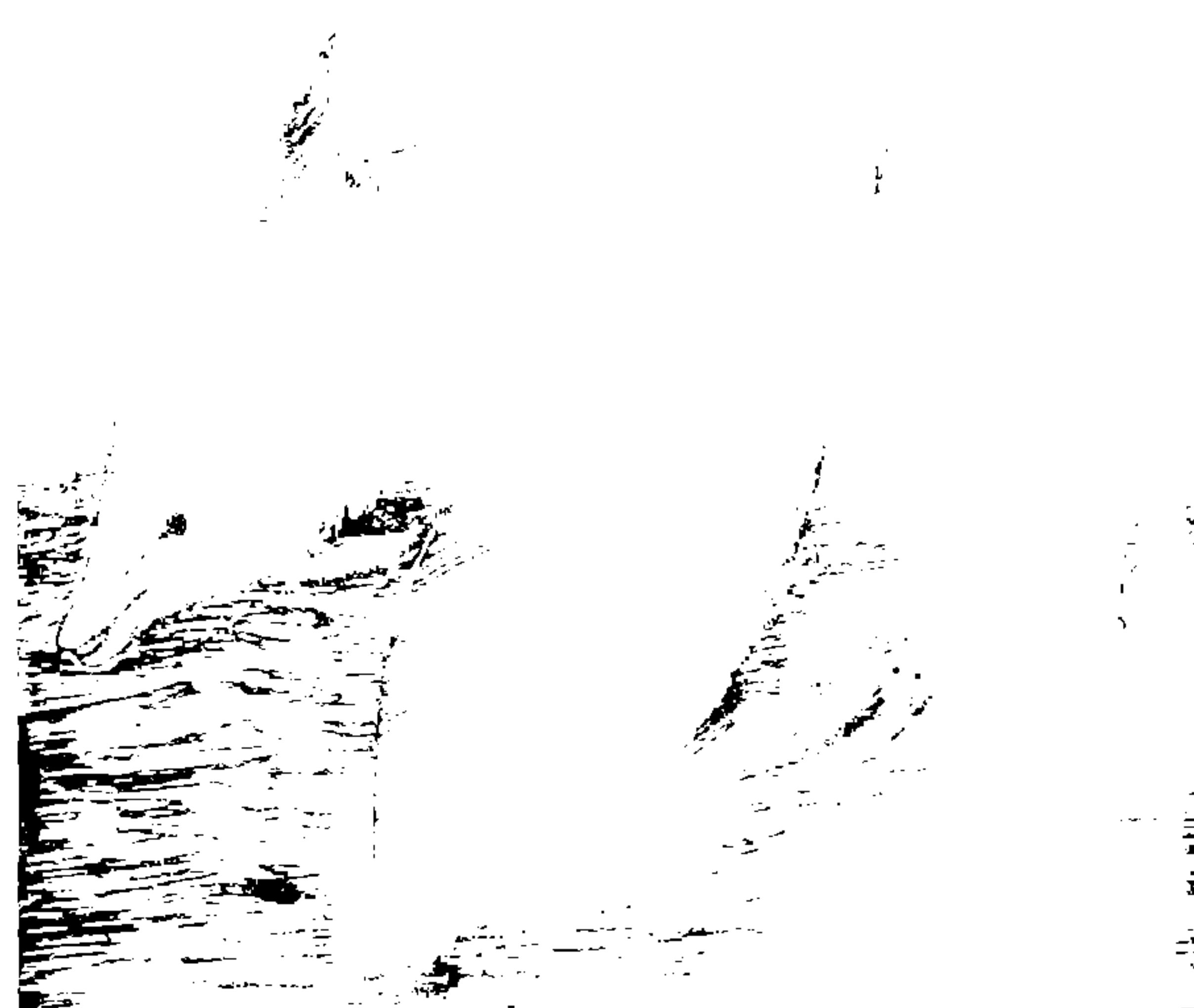
ಸುಮಾರು 460 ಏಲಿಯನ್ ಗ್ರಾಲನ್ ಕಚ್ಚು ಎಕ್ಕೆಯನ್ನು ಹೊಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲಲಾಯಿತು. ಇದು ಜಗತ್ತು ಕಂಡು ಕೇಳಿರಿಯದ ಅಗಾಧವಾದ ತೈಲಸೋರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಕುವೈತಿನ ದಕ್ಕಣ ಭಾಗದಿಂದ ಹೊರಟು ಸೌದಿ ತೀರದ ಬಹುನ್ನಾ ಮತ್ತು ಖತಾರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿದ ತೈಲಪರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಸಾಗರಪಕ್ಷಿಗಳ ಹಾಗೂ ಇತರ ಜಲಾವಲಂಬಿ ಜೀವಿಗಳ ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಎರವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯದ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ‘ಡಗಾಂಗ್’ ಅಥವಾ ‘ಸಾಗರ ಹಸು’, ಬಾಟಲಿ ಮೂರಿನ ಡಾಲ್ನಿನ್, ಹಸಿರಾಮೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಸಿಯನ್ ಟನ್‌ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಜೀವಕ್ಕೆ ಕುತ್ತಾಯಿತು.

ಪುರಾತನ ಶಾಲದಿಂದಲೂ ಸೈನಿಕರಿಗೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಒಂದು ಅಸ್ತುವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಶತ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ, ನೀರು ಮತ್ತು ವಸತಿ ಸಿಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅವರಿದ್ದ ಪರಿಸರವನ್ನು

ಮತ್ತು ಕ್ಷಾಸಿಯ ಮಭ್ಯಯನ್ನು ಪ್ರೇರಿಸಿದ ಡಗಾಂಗ್
ಎಲುಪ್ಪವಾಗುತ್ತದೆ

ಆಗಸ್ಟ್ 1991

ಬಾಟಲಿ ಮೂರಿನ ಡಾಲ್ನಿನ್

ಹಸಿರಾಮೆ - 1.4 ಏಟರ್ ಉದ್ದ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯಬಲ್ಲ ಈ ಪ್ರಾಣ
ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ವಾಸಿ

ಕ್ಷಾಸಿಯನ್ ಟನ್ - ಬೆಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಯನ್ ಹೊಲ್ಲಿಗೆ
ಒಂದು ಮರಳದಂಡಯಲ್ಲಿ ಮಳ್ಳಿಯಡುತ್ತದೆ

ನಾಶಮಾಡುತ್ತದ್ದರು. ತಾವು ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದ
ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಬಿಸಾಡಿ ರೋಗ

ವರದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು; ಜಲಮಾರ್ಗದ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಪ್ರವಾಹ ಅಥವಾ ಬರವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು; ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಷವನ್ನು ಸುರಿಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ. ಹಿಂದೆ ರೋಮನ್‌ರು ಕಾರ್ಫೇಚ್ ನಗರದ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಚೆಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ದೊರಕದಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಬೆಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಹಚ್ಚಿ, ಪಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಜನವಸತಿಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ ರಷ್ಯನ್ ಸೈನಿಕರು ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದರು.

ದ್ವಿತೀಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನ್ ಸೇನೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಬಿಟ್ಟಿನ ಸಮುದ್ರದಂಡಯುದ್ಧಕ್ಕೂ ದಹನಶೀಲ ತ್ಯಾಲವನ್ನು ಹರಡಲು ಆಗಿನ ಪ್ರಧಾನ ವಿನಾಸ್ತನ್ ಚಚ್ಚೆಲ್ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರು. ಆದೇ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಡೆನ್‌ಕ್ರಾಫ್ ಸಮುದ್ರದ ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ತನ್ನ ದೇಶದೊಳಗೇ ಪ್ರವಾಹವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ನಾಡೇ ಸೇನೆಯನ್ನು ತಡೆದಿತ್ತು. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು 17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಡಬ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಾ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ವಿಯಾಟ್ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ತುಗಳು ವಿಫಲವಾದಾಗ ಪರಿಸರವನ್ನು ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತುವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಮೆರಿಕ ಹಿಂದೆ-ಮುಂದೆ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ತಲೆನೋವಾಗಿದ್ದ ವಿಯಾಟ್‌ಮೀ ಗೆರಲ್‌ಗಳಿಗೆ ರಕ್ಷಾ ಕವಚವಾಗಿದ್ದ ದಟ್ಟಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಅಮೆರಿಕದ ಪಡೆ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿ ಎಲೆಗಳಿಲ್ಲಾ ಉದುರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಸಸ್ಯರಾಶಿ ಹಾಗೂ ವನ್ನು ಜೀವಿಗಳು ನಾಶವಾದುವು.

(೨ನೇ ಪ್ರಬ್ರಹ್ಮಿಂದ)

ಗುರುತರ ಹಾನಿ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಾ ಘನ ಇಂಥನ ಬಳಸಿ ಹಾರುವ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಓಜೋನ್ ಪದರಕ್ಕೆ ಅತಿ ಅಪಾಯಕಾರಿ.

ಘನ ಇಂಥನ ಬಳಸುವ ಅಮೆರಿಕದ ಹ್ಯೋಮಲಾಳಿಗಳು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಹಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ತೂಕದ ಓಜೋನನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಲ್ಲವು ಎಂದು ಅಂದಾಜು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಮೆರಿಕದ ಡೆಲ್ವಾ ಮತ್ತು ಟೈಟಾನ್ ಸರಣಿಯ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ

ದಯಾಕ್ಕಿನ್ ಎಂಬ ಕ್ಷಾನ್‌ರೌಜನಕ ವಿಷವನ್ನು ನೀರಿನ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಿದುದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗಭ್ರಪಾತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾನ ಶಿಶುಜನನ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ವಿಯಾಟ್ ಯುದ್ಧ 1975ರಲ್ಲಿ ಹೊನೆಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ವಿಷ ಸಿಂಪಡಿಸಿದ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಮರಗಿಡಗಳು ನಶಿಸಿ ಮುಲ್ಲು ಬಿದಿರು ಬೆಳೆದುವು.

ವಿಯಾಟ್ ಯುದ್ಧ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಮಳಿ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಅಮೆರಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತ್ತು ಎಂದು ಮೇಸಾಚು ಸೆಟ್ಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರೋಫೆಸರ್ ರಾಫ್ ಜೆನ್ಸ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೋಡಗಳನ್ನು ಚೆದುರಿಸಿ ಶತ್ರು ದೇಶದ ಪ್ರೈರಿನ ಮೇಲೆ ಮಳಿ ಬಾರದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದೂ ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಯುದ್ಧತಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಹೊಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 500 ತ್ಯಾಲಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಲಾಗಿತ್ತು. ದಾಳಿ ಇಡುವ ಶತ್ರು, ವಿಮಾನಗಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪಿಸಲು ದಟ್ಟವಾದ ಹೊಗೆ ಕವಚವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದೇ ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಇನ್ನೂ ಸತತವಾಗಿ ಉರಿಯತ್ತಿರುವ ಈ ಎಣ್ಣೆ ಬಾವಿಗಳು ಹೊರಬಿಡುವ ಕಷ್ಟ ಹೊಗೆ ಬಿಸಿಲನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿದು ದಕ್ಕಿ ಏಷಿಯಾದ ಮಾನ್ಯನ್ ಮಾರುತಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು.

ಯುದ್ಧಸ್ತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪರಿಸರದ ದುರ್ಬಳಕೆ ತಪ್ಪಿಸಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಕೇಯಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಲುಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಸಿರಾಮೆ, ಡಗಾಂಗ್ ಗಳಂಥ ಪಾಣಿಗಳು ಭೂಮಿಯ ಸಂಪತ್ತಿಂದು ಗ್ರಹಿಸುವ ಮಂದಿ ಒಟ್ಟಾಗುವುದೆಂತು? ●

ಫಾನ್‌ನಿನ ಏರಿಯನ್ ರಾಕೆಟ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಓಜೋನನ್ನು ನಿನಾರ್ಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಲಿಸಿದರೆ ಎನಜೆಯ ಕಡಮೆ ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಇದು ತನ್ನ ಒಂದು ಹಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 1500 ಟನ್ ತೂಕಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಮೆ ಓಜೋನನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಎನಜೆಯ ರೂಪಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶ ಮುಖ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸುತ್ತುವರಿದಿರುವ ಓಜೋನಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಮೂರು ಬಿಲಿಯನ್ ಟನ್ನನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಹೀಗಾಗೆ ದೀಘಾಕಾಲಿಕ ಅಂತರಿಕ್ಷ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಎನಜೆಯ ಒಂದು ಆಶಾಕೀರಣ. ●

- 2: ಹೊಸ ಸೈಕೋನೋಂಡು ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯಿಂದ ಬಾಂಗಾಡೇಶದ ದಕ್ಷಿಣ ತೀರವನ್ನು ದಾಟಿತು. 75 - 100 ಕಿಮೀ ದೂರವನ್ನು ಗಂಟೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಿಸುವ ಈ ಗಾಳಿ ಚಿತ್ರಗಾಂಗಾನಿಂದ 740 ಕಿಮೀ ನ್ಯೇಮತ್ತೆದಲ್ಲಿದ್ದ ಗರ್ಜದಿಂದ (ಕೆಳ ಒತ್ತುಡ ಪ್ರದೇಶ) ಉದ್ದೇಶಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈ ಸೈಕೋನು ಗಣನೀಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿಲ್ಲ.
- 5: ನಾಗಸಾಕಿಯಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕಿರುವ ಅನ್ನಸೇನಾದ ಜ್ಞಾನಾಮುಖಿ ಕಳೆದ 200 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದು ಇದೀಗ ಸ್ವೋಚ್ಚಿಸಿದೆ.
- 9: ಭಾರತೀಯ ದೇಶದ ಪಿನಾಟುಡೊ ಜ್ಞಾನಾಮುಖಿ ಕಳೆದ 600 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸುಪ್ತವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಒಮ್ಮೆಗೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಬೂದಿ, ಉಗಿಗಳ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಚಿಮ್ಮಿದೆ.
- 12: ಕೊಲಂಬಿಯ ಪ್ರೌಮಲಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂಬಲಿ ಮೀನುಗಳು ಚಲಿಸುವಾಗ ಗೊಂದಲಗೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಗೂಡಿನೊಳಗಿನ ಬಿಳಿ ಇಲಿಗಳು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಸಹಜಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ತೋರಿವೆ.
- 16: ಭಾರತೀಯ ಪಿನಾಟುಡೊ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಸ್ವೋಚ್ಚಿಸಬಹುದೆಂಬ ಸರಕಾರೀ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹೆದರಿದ ಸಾವಿರಾರು ಜನ ಶಿಶುರದ ಸುತ್ತುಗ್ನ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮನೆಮರ ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಾಶಿತ ವಸತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 84 ಸಾವಿರ ಜನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ.
- 17: ಸಿಲಿಕಾನ್ ಚಿಪ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸದ ಮೊತ್ತ ಮೊದಲ ಸುಪರ್ ಕಂಪ್ಯೂಟರನ್ನು ಕಾನ್ಸೆಕ್ಸ್ ಎಂಬ ಅಮೆರಿಕನ್ ಕಂಪನಿ ತಯಾರಿಸಿದೆ. ಈ ಕಂಪ್ಯೂಟರಿ ನಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೋಸೆಸರಗಳು ಗ್ರಾಲಿಯಂ ಆಸ್‌ನ್ಯೂಡ್ ನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.
- 23: ಭಾರತೀಯನಲ್ಲಿ ಸ್ವೋಚ್ಚಿಸಿದ ಜ್ಞಾನಾಮುಖಿಯಿಂದ 309 ಜನ ಸಾವಿರಿದ್ದರು. ಪಿನಾಟುಡೊ ಶಿಶುರದಿಂದ ಎದ್ದು ಬೂದಿ-ಉಗಿಗಳ ಸ್ತಂಭ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ 5000 ಏಕರ್ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಏರಿತು.
- * ಕೇರಳದ ಕಲರ ಕೊಡೆಯಿಂದ ಪುನ್ನಪ್ರವರೆಗಿನ 3 ಕಿಮೀ ಉದ್ದೇಶ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಾರ್ಥ
- 45 ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಗ್ಗದ ಹಾಗೂ ಬಾಲಕೆಯ ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಯುವದೇ ಪ್ರಯೋಗದ ಗುರಿ. ಮಳೆ ಹನಿ ಬಿದ್ದು ಕೂಡಲೇ ಗಾಜಿನಂತೆ ಜಾರುವ ರಸ್ತೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ 10 ಅಪಘಾತಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಇಂದು ನಡೆದ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಏಳು ಜನ ಸಾವಿರಿದಾಗಿ ಪ್ರಯೋಗದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಜನ ಪ್ರಶ್ನಾಸುವಂತಾಗಿದೆ.
- 24: ಜಗತ್ತಿನ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಸಂಕರ ತೊಗರಿ ಸಸ್ಯವನ್ನು ರೈತರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇಂದು ಬೆಂಗಡೆಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸಸ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವಧಿಸಿದ್ದು ಹೃದರಾಬಾಯ ಸಮೀಪದ ‘ಇಕ್ಕಿಷಾಟ್’ನಲ್ಲಿ (ಅರೆಶ್ವಾ ಉಷ್ಣವಲಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗಾಗಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬೆಳೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಯೇಯ ಹಸ್ತಹಾಸರು). ಇದನ್ನು ಐಸಿಪಿಎಚ್ 8 ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳೆಯಲು ಇದಕ್ಕೆ ಕಡುಮೆ ಅವಧಿ ಸಾಕು. ರೋಗ ನಿರೋಧಗುಣದೊಂದಿಗೆ ಇಳುವರಿ ಸೇಕಡ 30 - 40ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು. ಅಧಿಕ ತೇವವಿರುವ ಇಲ್ಲವೇ ಶುಷ್ಣಾವಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿರದರಲ್ಲಾ ಇದರ ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 28: ಒಂದು ದೀಘ್ರೇಕಾಲೀನ ಜಲ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ ಸಿಂಗಾಪುರಕ್ಕೆ ಇಂಡೋನೇಷ್ಯ ದಿನಂಪ್ರತಿ ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯನ್ ಗೆಲನ್ ನೀರನ್ನು ಮಾರಲಿದೆ. ಈ ಒಪ್ಪಂದ 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಾ ಮುಂದು ವರಿಯಬಹುದು.
- * ಪ್ರೋಟ್ ಬ್ಲೀರ್ (ಅಂಡಮಾನ್ - ನಿಕೊಬಾರ್) ನಿಂದ 125 ಕಿಮೀ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನಿಜನ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ 200 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸುಪ್ತವಾಗಿದ್ದ ಜ್ಞಾನಾಮುಖಿಯೊಂದು ಸ್ವೋಚ್ಚಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲು ಭಾರತದ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸರ್ವೇಯ ತಂಡಪ್ರೋಂದನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹವಾ ಪ್ರಕೋಪದಿಂದಾಗಿ ಆ ತಂಡಕ್ಕೆ ದ್ವೀಪವನ್ನು ತಲಪಲಾಗಲಿಲ್ಲ.
- 29: ಕಾರ್ಬನ್ - ಕಾರ್ಬನ್ ಕಾಂಪ್ಯೂಸಿಟಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ (21ನೇ ಪ್ರತ ನೋಟ)

1. ಅಧಿಕ ಆಕ್ಷಿಜನ್ ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಸ್ಯ ವರ್ಗ ಯಾವುದು?
2. ಜೀವಿಜಾತಿಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಾಣಿ ವರ್ಗ ಯಾವುದು?
3. ಪಾಣಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ ವೈಳಿಧ್ಯ ಏನನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ?
4. ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಸೌರಶ್ಯತ್ವಯೇ ಆಧಾರ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಶಕ್ತಿರೂಪವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳವೇ. ಯಾವುವು ಗೊತ್ತು?
5. ವಸ್ತುಗಳೇ ಮಲಿನಕಾರಿಗಳಾಗಬೇಕಿಲ್ಲ. ಶಕ್ತಿ ರೂಪಗಳೂ ಹಾಗಾಗಬಲ್ಲವು. ಅವು ಯಾವುವು?
6. “ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಯುಗಾದಿಯೂ ಹರೆಯ. ನಮಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ

- ಹರೆಯ” ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಬೇಂದ್ರೆ. ಅದೇಕಿರ ಬಹುದು?
7. ಜೀವಿಗಳ ಮೂಲ ಅಗತ್ಯವಾದ ನೀರು ರೋಗವಾಹಕವಾಗುವುದು ಹೇಗೆ?
8. ಅನಿಲಮಾಲಿನ್ಯಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಾಬ್ರನ್ ಮಾನಾಕ್ಷೇಪಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಷ್ಟ. ಏಕೆ?
9. ಧೂಳು ರೋಗಕಾರಕ. ಏಕೆ?
10. ಪ್ರಾಸ್ತೀಕ್ ಮಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯಕಾರಕ. ಏಕೆ?
11. ಒಳಾಂಗಣ ಮಾಲಿನ್ಯ ಹೆಚ್ಚು ಅಪಾಯಕಾರಿ. ಏಕೆ?
12. ಒಳಾಂಗಣ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೋಡೆಗೆ ಸುಣ್ಣ ಬಳಿಯುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತ. ಏಕೆ?

ಉತ್ತರ ಕಂಡಿಕೆಯೂ ಕೃತೀಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು

1. ನಮ್ಮ ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ಜರ್ರರರಸ (ಗ್ರಾಸಿಕ್ ಜ್ವಾಸ್) ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದು. ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅದು ಜೀಂಜನಾಳದ ಲೋಳಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಉರಿಯ ಅನುಭವವನ್ನುಂಟುಮಾಡುವುದು. ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆಮ್ಲ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವ ಜರ್ರರ ರೋಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಕುಡಿಯುವುದು/ಆಹಾರ ಸೇವಿಸುವುದು/ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾಯ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ.
2. ಆಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಮಿದುಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಪ್ಪಿ ಉಸಿರಾಟದ ವೇಗ ಕುಂರಿತವಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಆಕ್ಷಿಜನ್ನಿನ ಕೊರತೆಯಂಟಾಗುವುದು. ಆಕ್ಷಿಕೆಯಿಂದರೆ ಅಗಾಢ ಪ್ರಮಾಣದ ಗಾಳಿ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬಾಯಿಯ ಮೂಲಕ ಶ್ವಾಸಕೋಶ ತಲಪುವ ಕ್ಷಯೆ.
3. ಮೂಗು ಅದುಮಿ ಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ, ಹೊರಬರುವ ಗಾಳಿಯ ದ್ವಾರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ

- ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಗಾಳಿ ರಭಸದಿಂದ ಹೊರ ನುಗ್ನುವುದು.
4. ಗಣೀಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಾಪ ಹಾಗೂ ಗಾಳಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಬೆವರುವುದು ಹೆಚ್ಚು. ಬೆವರುವಿಕೆ ಯಿಂದಾಗುವ ನೀರಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ನೀರನ್ನು, ಇಲ್ಲವೇ ಲವಣಯುತ ದ್ವಾರಣಾವನ್ನು ಸೇವಿಸುವರು.
5. ಚೆಳಿಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಾಗ ಉಂಟಾದ ತಂಪನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರಲು ಮಾಂಸವಿಂಡಗಳು ಕಿವಿ ಮೂಗಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ. ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಈ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೂ ಹೆಚ್ಚು.
6. ದೂರದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿ ಬಂದ ಬೆಳಕು ಕಣ್ಣನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ವೇಳಿಗೆ ಮಂದ ಪ್ರಕಾಶದ್ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೇರವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಬೆಳಕಿನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾಶದಿಂದ ಅದು ಗೋಚರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಕಣ್ಣನ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಬೀಳದಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಕಣ್ಣಗೆ ಕೈ ನೆರಳು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಕಣ್ಣನ ರಂಧ್ರವೂ ಅಗಲವಾಗುವುದು.

7. ಅತ್ಯಾಗ ಲ್ಯಾಕ್ಸೀಮಲ್ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಕಣ್ಣೀರನ್ನು ಹೊರಹಾಕಲು ಕಣ್ಣಿನ ರೆಪ್ಲಿಗಳು ಸಂಕೋಚನ, ವ್ಯಾಕೋಚನಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುವ ಫಾಸಿಯೇ ಕಣ್ಣಿನ ಉರಿಗೆ ಕಾರಣ.
8. ಓಡುವಾಗ ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗುರುತ್ವಕೇಂದ್ರ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಬಾಗಬೇಕಾಗುವುದು.
9. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ತಾಪದಿಂದಾಗಿ ದೇಹ ಬಿಸಿಯಾಗುವುದು. ಇದನ್ನು ತಂಪುಗೊಳಿಸಲು ಬೆವರು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವುದು. ನೀರು ಬೆವರಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದರಿಂದ ಮೂತ್ರ ವಿಸರ್ಜನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.
10. ವೇಗವಾಗಿ ಓಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಚಯಾಪಚಯ ಕ್ರಿಯೆ ವೇಗವಾಗಿ ಆಗಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಡ್ವನಲೀನ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವುದು. ಓಡಲು ಸಂಕಲ್ಪಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಅಡ್ವನಲೀನ್ ದೇಹದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸುವುದು – ಓಡುವುದು ನಿಂತ ಕೂಡಲೇ ಅಡ್ವನಲೀನ್ ನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ನಾಲ್ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಸಿರಾಟ ಪೇಗಪಾಗಿಯೇ ಜರುಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ದೇಹದ ಅಕ್ಷಿಜನ್ನನ ಹೊರತೆಯೂ ನೀಗುವುತ್ತೆ. ●

(19ನೇ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯ)

ಭೂತ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು
ಅಭಿವೃದ್ಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

30: ಕೊಲಂಬಿಯ ವ್ಯೋಮನಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ಮನುಷ್ಯರು.
29 ಇಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 2500

ಅಂಬಲಿಮೀನುಗಳು ತೊಕರಾಹಿತ್ಯೆ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು
ಅನುಭವಿಸಿದರು. ಭೂಮಿ ತಲಷಿದ ಎರಡು ವಾರಗಳ
ಾಂತರವೂ ವ್ಯೋಮಯಾನದ ಪರಿಣಾಮ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಹೋಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ಪಡೆದಿರುವ ದತ್ತಾಂಶಗಳಿಂದ
ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ವ್ಯೋಮದಲ್ಲಿ ಯಾನಿಗಳ ಹೃದಯದ
ಸ್ತು ರಹ್ಯತ್ವದ ಕಡಮೇಯಾಗಿತ್ತು. ●

ತ್ರಿಭುಜದ ಸಲೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸೂತ್ರ,

ತ್ರಿಭುಜಗಳ ಸಲೆ ಅಥವಾ ಕ್ರೀತ್ಯಾಫಲ =
ಅಧ್ವರಾದ $\times$ ಎತ್ತರ. ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರಾವ
ಸೂತ್ರವಿದೆ?

A B C ತ್ರಿಭುಜದ ಸಲೆಯು A ಆಗಿರಲಿ. p_1 ,
 p_2 , p_3 ಮೂರು ಲಂಬಗಳಾಗಿರಲಿ. ಆಗ

$$A = \frac{ap_1}{2} = \frac{bp_2}{2} = \frac{cp_3}{2}$$

$$\therefore a = \frac{2A}{p_1}, b = \frac{2A}{p_2}, c = \frac{2A}{p_3}$$

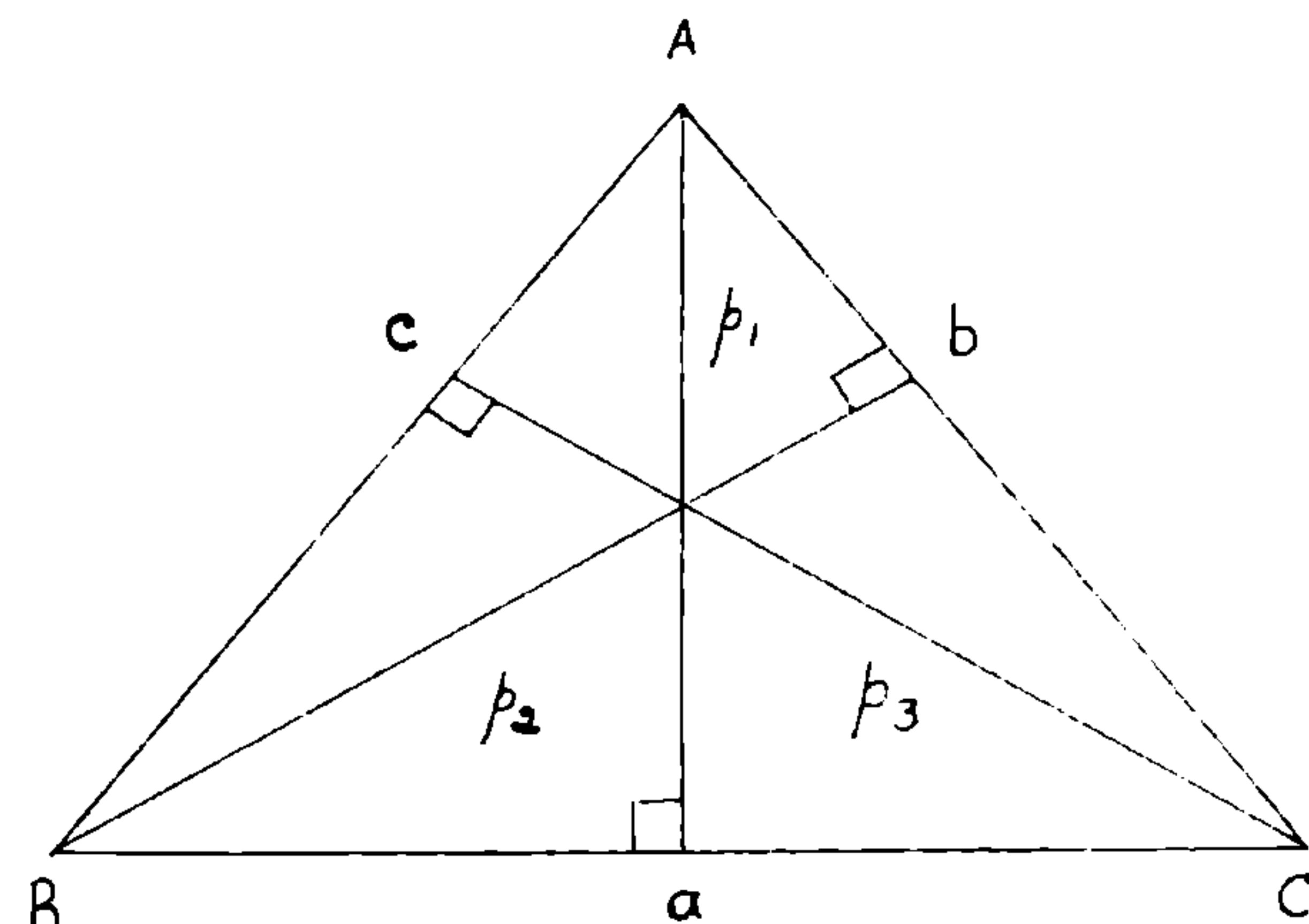
$$a+b+c=2A \left(\frac{1}{p_1} + \frac{1}{p_2} + \frac{1}{p_3} \right). a+b+c=2s$$

$$\text{ಹಾಗೂ } \frac{1}{p_1} + \frac{1}{p_2} + \frac{1}{p_3} = R \text{ ಆದರೆ } A = s/R$$

ನಿರ್ದೇಶನ: $2s = a+a+a$ ಆದಾಗ ಆದು
ಸಾಮಾನ್ಯ ತ್ರಿಭುಜ. ಆದರೆ ಲಂಬಗಳ ಉದ್ದು

$\frac{\sqrt{3}s}{2}$. ಆದುದರಿಂದ ಲಂಬಗಳ ಘೂತಮೂರ್ಗಳ

$$\text{ಮೌರ್ತ್ಯ} = \frac{2}{\sqrt{3}s} \times 3 = \frac{2\sqrt{3}}{s} = R$$

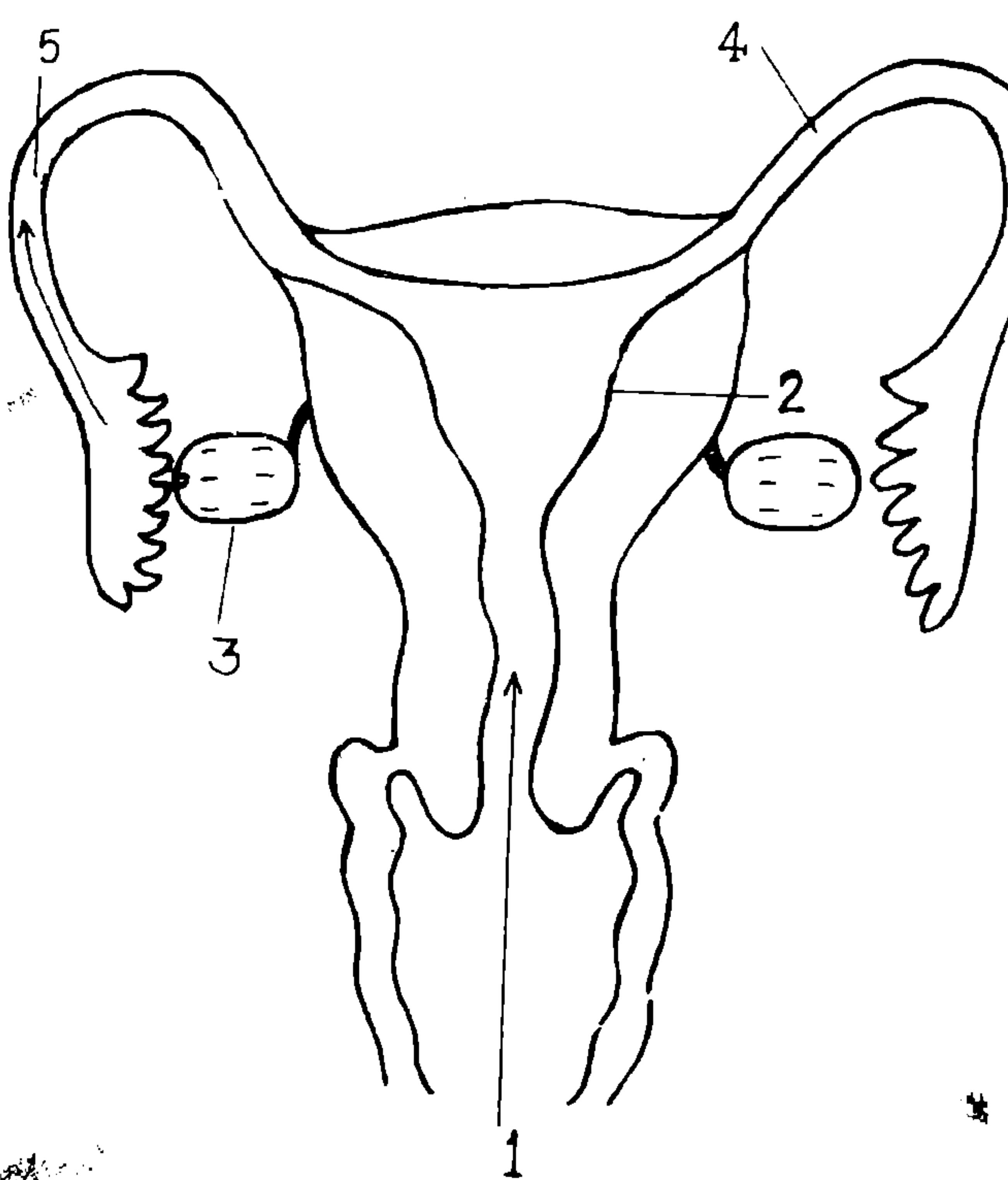
$$\text{ಆದ್ದರಿಂದ ಸಲೆ} = \frac{3a}{2} \cdot \frac{a}{2\sqrt{3}} = \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$$

ತ್ರಿಭುಜದ ಯಾವ ಬಾಹುವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವ
ಲಂಬವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರ ಸ್ತುಳತೆ ಮತ್ತು
ತ್ರಿಭುಜದ ಬಾಹುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲಿಂದುಗಳಿಂದ
ಎಲ್ಲಾ ಲಂಬಗಳ ಘೂತಮೂರ್ಗಳ ಮೌರ್ತ್ಯ
ಗೊತ್ತಿರುವಾಗ ಸಲೆಯನ್ನು ಈ ಸೂತ್ರದಿಂದ
ಖಚಿತಪಡಬಹುದು.

– ಎಸ್.ಎಸ್. ಶಾರ್ಣಬಾ

ಗಭ್ರನಾಳದ ತೊಂದರೆಯಿಂದಾದ ಬಂಜಿತನಕ್ಕೆ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಪರಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶು ಹಾಗೂ ಗಿಫ್‌ಪ್ರ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿವೆ. ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅಭ್ರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವೇ ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯಾಗಲು ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಡಾಶಯದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದ ಅಂಡಾಣು ಪುರುಷನ ವೃಷಣದಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ವೀಯಾಣುವಿನೊಡನೆ ಸಂಯೋಗಗೊಂಡು, ಗಭ್ರದಲ್ಲಿ ಅಂಕುರಹೊಂದ ಬೇಕು. ಸಂಯೋಗಗೊಂಡು ಉಂಟಾಗುವುದೇ ಗಮಿಬ್ರಾ ಅಥವಾ ಯುಗ್ಮಕ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಗಭ್ರನಾಳಗಳಲ್ಲಿ ತಡೆಯಂಟಾಗಬಹುದು. ಕ್ಷಯ ರೋಗದಂಥ ಇತರೆ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಂಡಾಣುಗಳು ಸರಿಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊರಬರದೇ ಇರಬಹುದು ಹಾಗೂ ಗಂಡಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿರಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಗಭ್ರಧಾರಣೆ ಆಗದಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದಂಪತ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಂಡಾಣು ಹಾಗೂ ವೀಯಾಣುಗಳನ್ನು ದೂರಹಿಸಿಕೊಂಡು

1. ವೀಯಾಣು ಚಲನುವ ಮಾರ್ಗ 2. ಗಭ್ರಾಶಯ
3. ಅಂಡಾಶಯ 4. ಗಭ್ರನಾಳ

ಪ್ರಣಾಲದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಗಾಜಿನ ಬಟ್ಟೆಲಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿ, ಸಂಯೋಗದ ಕೆಲವು ಸಮಯದ ಅನಂತರ ಹಂಗಸಿನ ಗಭ್ರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಸೇರಿಸುವರು. ಅನಂತರ ಈ ಘರಿತ ಜೀವಕೋಶ ಬೆಳೆದು ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಂತೆ ಶಿಶುವಾಗುವುದು. ಹೀಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಶಿಶುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶುಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು.

ಜಗತ್ತಿನ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶು ಲೆಸ್ಸೀ ಚ್ರೊನ್ 1978ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಳು. ಈಗಳೇ ಅಮೆರಿಕ, ಯುರೋಪ್, ರಷ್ಯ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯ, ಇಸ್ರೇಲ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 15,000 ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶುಗಳ ಜನನವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪ್ರಯೋಗವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಿದವರು ಪ್ರಾಟಿಕ್ ಸ್ಪೆಷ್ಟ್‌ಮೋ (ಸ್ತ್ರೀರೋಗ ತಜ್ಞ) ಹಾಗೂ ರಾಬಟ್ ಎಡ್‌ಡ್ರೋ (ಭಜಿಯಾಲಜಿ ಸಂಶೋಧಕ). ಅವರ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಪರಿಶ್ರಮದ ಯಶಸ್ವಿ ಪ್ರಣಾಲೆ ಶಿಶು.

ವಿಧಾನ: ಮುಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ದಂಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ, ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಆಹಾರೇ ಆಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಆವರಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೂ ಈ ವಿಧಾನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲು ಅವರ ಸಹಕಾರ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀಯ ಅಂಡಾಶಯದಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಅಂಡಾಣುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂಡಾಶಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಾವಿರ ಅಂಡಾಣು ಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಘರಿತವಾಗಲು ಸಿದ್ಧವಿರುತ್ತದೆ. ಇಮ್ಮುಸ್ಟಾವದ 14ನೇ ದಿನ ಈ ಅಂಡಾಣು ಅಂಡಾಶಯದಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಗಭ್ರನಾಳವನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪಿಪೆಟ್ ಮೂಲಕ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯುವುದು ಅಮ್ಮೆ ಸುಲಭ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಪೂರ್ಣ ಬೆಲೆತ ಅಂಡಾಣುವಿನ ಬದಲು

ಬಲಿಯದೇ ಇದ್ದ ಅಂಡಾಣವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆದುದೇ ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಾರದು.

ಅಂಡಾಣವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಲು ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ 14 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮೂತ್ರಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ಜಿಂಗ್ ಹಾರ್ಮೋನ್‌ನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವರು. ಅಂಡಾಣ ಬಲಿತು ಹೊರಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧಾನ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಎರಡನೇ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಅಂಡಾಣಗಳು ಕೃತಕವಾಗಿ ಬಲಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಜೀವಧಾರಣನ್ನು ಕೂಡುವರು. ಈ ವಿಧಾನದಿಂದ ೭೦ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಡಾಣಗಳು ಪೂರ್ಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ.

ಅಂಡಾಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಶ್ರವಣಾತೀತ ಧ್ವನಿ (ಅಲಾಟ್, ಸೌಂಡ್) ಉಪಕರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. ಇದರಿಂದ ಅಂಡಾಣವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಗೊತ್ತಾಗುವುದು. ಮೊದಲು ಸಂವೇದನಾ ಹರಣ ಮಾಡಿ, ಅನಂತರ ಉದರದರ್ಶಕವನ್ನು ಹೊಕ್ಕಿಳಿನ ಮೂಲಕ ಹೊಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿ, ಅಂಡಾಶಯವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವರು. ಆಮೇಲೆ, ಅಂಡಾಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಉಪಕರಣದ ಮೂಲಕ ಹೊರಗಿತೆಗೆಯುವರು.

ಹೀಗೆ ಹೊರತೆಗೆದ ಅಂಡಾಣವನ್ನು ವಿಶೇಷ ದಾಖಣದಲ್ಲಿ ೪ ರಿಂದ ೨೪ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಬಲಿಯಲು ಬಿಡುವರು. ಈ ವಿಶೇಷ ದಾಖಣವು ತಾಯಿಯ ರಕ್ತದಿಂದ ಶೇಖರಿಸಿದ ಸೀರಮ್‌ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಅಂಡಾಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಣಾಳಕ್ಕೆ ವೀಯಾಣಾಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವರು. ಗಂಡಸಿನ ವೀಯಾಣವನ್ನೂ ಮೊದಲೇ ಶೇಖರಿಸಿ ವೀಯಾಣಾಗಳನ್ನು ಬೇರೆಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವೀಯಾಣ ಹಾಗೂ ಅಂಡಾಣ ಸೇರಿ ಫಲೀಕರಿಸಲು ೧೨ ರಿಂದ ೪೮ ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವೀಯಾಣಗಳಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೭೦ದೇ ವೀಯಾಣ ಫಲೀತ್ತತ್ವ ಮಾಡುವುದು. ಹೀಗೆ

ಫಲೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅಂಡಾಣ ಒಂದು ಜೀವಕೋಶ. ಅದು ವಿಭಜನೆ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಓ ಜೀವಕೋಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಅಂಕುರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಭಜನೆ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕುರವನ್ನು ಸಿರಿಂಬಿನ ಮೂಲಕ ಗಭ್ರದ್ವಾರದಿಂದ ಗಭ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕುರಗಳನ್ನು ಗಭ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಸುಮಾರು ಸೇಕಡ ೯೫ರಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಡಾಣಗಳು ದೊರಿಸಿದರೆ, ಸೇಕಡ ೮೫ರಷ್ಟು ಅಂಡಾಣಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಗಭ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಸೇಕಡ ೧೦೧೦ದ ೨೦. ಹೀಗೆ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯ ಯಶಸ್ವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಡಿತವಿರುವುದಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಆದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯೋಗವನ್ನೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿದ್ದಾ೦. ಆದೇ 'ಬೆಟೆವಫ್‌ಬೆ' ಅಥವಾ 'ಗಿಫ್‌ಬೆ'. ಅಂದರೆ ಗಮಿಬ್ ಇಂಟ್, ಫೆಲೋಸಿಯನ್ ಟಾನ್‌ಫರ್‌ (ಗಭ್ರನಾಳಕ್ಕೆ ಗಮಿಬ್ ವರ್ಗಾವಣೆ). ಇದನ್ನು ಗಭ್ರನಾಳ ಸರಿಯಾಗಿರುವ ಹಂಗಸರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವರ್ಷ ಗಭ್ರಧಾರಣೆಯಾಗದಿದ್ದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದಿನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಯಂತೆಯೇ ಫಲೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರಣಾಳದಲ್ಲಿಯೇ ನಡೆಸಿ ಆ ಅಂಕುರವನ್ನು ಗಭ್ರನಾಳದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವುದು ಈ ವಿಧಾನ. ಈ ಅಂಕುರವು ಗಭ್ರನಾಳದಿಂದ ಗಭ್ರಕ್ಕೆ ೪-೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದು ಬೇರೂರುವುದು. ಅನಂತರ ಶಿಶು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುವುದು. ಇದರ ಯಶಸ್ವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಸೇಕಡ ೨೫೧೦ದ ೩೦ (ಪ್ರಣಾಳ ಶಿಶು ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಎರಡುಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು).

ಒಟ್ಟಿನಮೇಲೆ ಪ್ರಕೃತಿಯ ನಿಯಮವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕೊಂಡು ಪಾಲಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದ ತಂದೆ ತಾಯಂದಿರಿಗಾಗಿ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಾಣದ ಹೊಸ ತಂತ್ರವೇ ಈ ಪ್ರಣಾಳ ಶಿಶು. ಈ ವಿಧಾನ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಿಲಫೇ ಸುಸಜ್ಜಿತ ತೇಂದಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೦ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳಿಂದ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂ.ಗಳ ವೆಚ್ಚು ತಗಲುತ್ತದೆ. ●

ಪ್ರಶ್ನೆ – ಉತ್ತರ

1. ಮಾನವ ಸತ್ತ ಅನಂತರ ಭೂತ, ಹಿತಾಚ ಆಗುವನೇ? ಆಗುವನಾದರೆ ಕಾರಣವೇನು? ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಭೂತ, ಹಿತಾಚಿಗಳ ಅಧ್ಯಾವೇನು?

– ಪ್ರಷ್ಟ ವೃಜ್ಣಿರಾಜ್, ಮೈಸೂರು

ಮನುಷ್ಯ ಸತ್ತ ಅನಂತರ ಭೂತ, ಹಿತಾಚಿ ಎಂಬ ಭೌತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರುವ ಅತಿಮಾನುಷ ಸಾಮಥ್ಯವಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಸ್ವರಣೆ, ಕಲ್ಪನೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ಇಂಥ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಇವೆ ಎಂದು ರೂಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಒಮ್ಮೊಬ್ಬ ವೃಕ್ಷಿಯ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ವಿವರಣೆಗೆ ಸಿಗದ ಘಟನೆಗಳೂ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

2. ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಏಕೆ ತೇಲುತ್ತದೆ? ನೀರಿಗೆ ಬಣ್ಣವಿಲ್ಲವಾದರೂ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಬಿಲಿಯಾಗಿರಲು ಕಾರಣವೇನು?

– ಜಗದೀಶ ಬಜ್ಜಾರಿ, ಗುಲ್ಬಗ್ಡ

ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ನೀರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು. ಅಂದರೆ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಯ ಸಾಂದೃತಿ ನೀರಿನ ಸಾಂದೃತೆಗಿಂತ ಕಡೆಮೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ತೇಲುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುವಿನ ಬಣ್ಣವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಬೆಳಕಿನ ಯಾವ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀರುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಚೆದರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ವಸ್ತುವಿನ ಸ್ವಿತಿಗಳು ಬದಲಾಗುವಾಗ ಬೆಳಕಿನೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುವ ಅಂತರ್ವರ್ತನೆಯೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

3. ಚಂದ್ರನ ಆಕಾರ ಏಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ?

– ಎಂ. ಏರೇಶ್ ಯರಮರಸ್, ರಾಯಚೂರು

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬೆಳಗಿಸುವಂತೆಯೇ ಚಂದ್ರನನ್ನೂ ಸೂರ್ಯ ಬೆಳಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರೆ ಭೂಮಿಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಚಂದ್ರ ಚಲನೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೀಗೆ ದೀಪ್ತವಾದ ಭಾಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಚಂದ್ರನ ದೀಪ್ತ ಭಾಗದ ಆಕಾರ ಬದಲಾವಣೆ.

4. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಾಣಿಗಳು ಸಂಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಆವುಗಳಿಗೆ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಹೇಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ?

– ಪ್ರಶಾಂತ ಅ. ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಕಲ್ಲಳ್ಳಿ

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹರಡಿರುವ ಮಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಸಂಪೇದಿಯಾಗಿರುವ ಕಣ್ಣಗಳು ಅನೇಕ ಪಾಣಿಗಳಿಗಿವೆ. ಹಲವು ಪಾಣಿಗಳು ತಬ್ಬದ (ಕಂಪನ) ಅಲೆಗಳಿಗೆ ಸಹ ಸಂಪೇದಿಯಾಗಿ ಚಲಿಸಬಲ್ಲವು (ಉದಾ: ಬಾವಲಿ). ಈ ಎರಡೂ ರೀತಿ ರಾತ್ರಿ, ಸಂಚಾರ ಕೆಲವು ಪಾಣಿಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯ.

5. ಪೋಲಿಯೋ ರೋಗ ಬರಲು ಕಾರಣವೇನು? ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸುಲಭ ಉಪಾಯಗಳಾವುವು?

– ಗಂಗಾಧರ ರಾಮಚಂದ್ರ, ಗೇಡರ, ಒಡಕಲ್, ಬೆಳಗಾಂ

ಪೋಲಿಯೋ ವೈರಸ್ ಸೋಂಕಿನಿಂದ ಮೇದುಳುಬಳಿಯ ನರಕೋಶಗಳು ಫಾಸಿಯಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ರೋಗ ಬಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವೈರಸ್ ನೊಣಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು; ವೈರಸ್ ಪ್ರಸಾರ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ನಡೆಯಬಹುದು. ಎಂಥ ರೀತಿಯ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ.

ಈಗ ರೋಗ ವಿನಾಯಕಿಗಾಗಿ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸೇವಿಸುವ ಪೋಲಿಯೋ ವೈರಸ್ ವ್ಯಾಕ್ಸೀನನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲೇ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.

6. ಕರು ಜನಿಸಿದ ಅನಂತರ ಹಾಲು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 4-5 ದಿನಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಬೆಳ್ಳಾಗುತ್ತದೆ. ಎನು ಕಾರಣ?

– ಹಾಜೇಸಾಬಿ ಗು. ಲಾಡ್‌ಪುರ, ಗುಲ್ಬಗ್ಡ

ಕರು ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಗಿಣ್ಣದ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಸೇರ್ಕಡ 25ರಷ್ಟು ಪ್ರೋಟೀನು ಇದೆ. ಅನಂತರ ಇದು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕರು ಜನಿಸಿದ 12 ತಾಸುಗಳೊಳಗೆ ಅದರ ಕರುಳಿನ ಮೇಲ್ಕೊಳ್ಳಿರೆಗೆ ಹಾಲಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಕಣಾಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಥ್ಯ ಇದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕರುವಿನ ಕ್ಷೇಮಕೂಢ ಹಾಲಿನ ಸಂಯೋಜನೆಗೂ (ಬಣ್ಣಕೂಢ) ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ

ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಬಾಲವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ತಮಗೆ ತಲಪಿದ್ದಕ್ಕೆ ದೃಢೀಕರಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪೋನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ದಿನಾಂಕ 16-8-1991 ರೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕನಾಂಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಿಷತ್ತು, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಸೈನ್ಸ್ ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು 560 012 ಇವರಿಗೆ ತಪ್ಪದೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ದೃಢೀಕರಣ ಪತ್ರ

ಮಾನ್ಯರೇ,

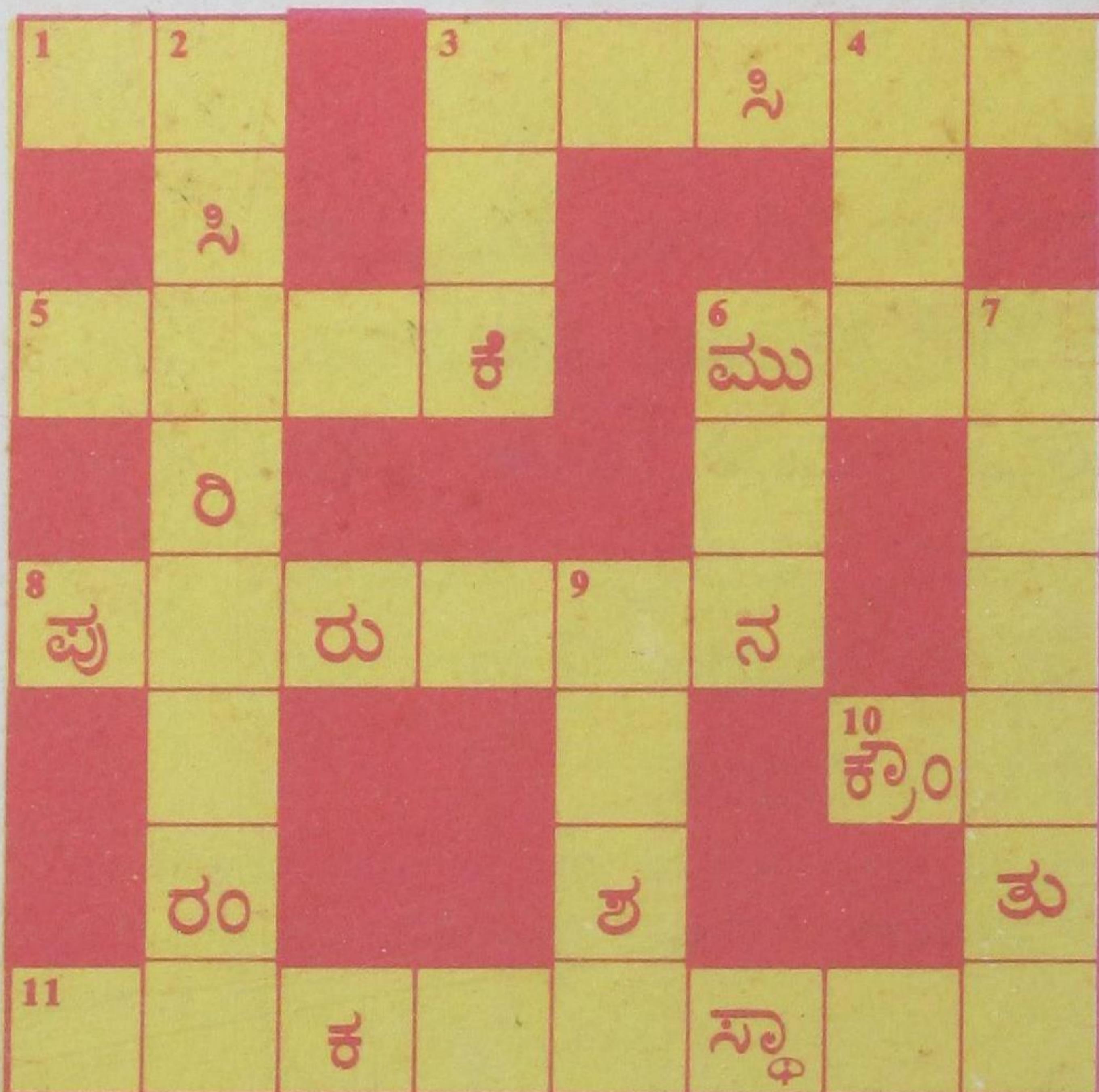
1990ನೇ ಏಪ್ರಿಲ್ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಿ 1991ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ, 12 ತಿಂಗಳು ಪೂರ್ತಾರ್ಥ ‘ಬಾಲವಿಜ್ಞಾನ’ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಗೆ ತಲಪಿರುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಳ :

ದಿನಾಂಕ :

ಶಾಲಾ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರ
ಸಹಿ ಹಾಗೂ ವಿಳಾಸ

ವಿಜ್ಞಾನ ಚಕ್ರಬಂಧ

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಓದಿಕೊಂಡು
ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಚಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಭರಿಸುವಾಗಿ.

ಎದದಿಂದ ಬಲಕ್ಕೆ

1. ವಿದ್ಯುದುಪಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು
ಬರುವ ವಾಹಕ ತಂತ್ರಿಗಳ ಆಕೃತಿ.
3. ಈ ಲೋಹವು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ತುಂಬ
ಬಿರುಸಿನಿಂದ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.
5. ಬೆಳಕು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಕುಗ್ಗುತ್ತದೆ.
6. ಕಡುಗಿಂಪು ಹೂಗಳನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ
ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಈ ಮರಕ್ಕೆ ಇಂಗಿಷಿನಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ
ಉರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.
8. ಜೀವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ
10. ಉದ್ದ ಕತ್ತಿನ ಹಕ್ಕೆ
11. ಇದು ಅಪಾಯಕೋಳಗಾದರೆ ಪರಿಣಾಮ
ಭೀಕರವಾಗಬಹುದು.

ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯ ಚಕ್ರಬಂಧಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ

ಮೇಲಿನಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ

2. ಜ್ಯಾಲಾಮುಖೀ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು
ಬರುವುದುಂಟು.
3. ಧೂಮಕೇತುವಿನ ಆಕೃತಿ.
4. ಮದ್ಯಪಾನದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಫಾಸಿಯಾಗುವುದು
6. _____ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕೆಲವು ವೇಳೆ
ಸೋಂಕುರೋಗಗಳ ಹರಡುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗ
ಬಹುದು.
7. ಭೌತ ವಿಜ್ಞಾನಿ _____ ನಾಗಿರುವುದು
ಅಗತ್ಯ.
9. ಹೃಡ್ಯೋಕಾರ್ಬನ್‌ಗಳಿಗೆ _____ ಉಂಟು.